

«Поет мовчання»



Володимир Свідзінський

ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ «ПОДІЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА

Намí славетні

«ПОЕТ МОВЧАННЯ»

ВОЛОДИМИР СВДЗІНСЬКИЙ

До 140-річчя від дня народження

1885-1941

БІОБІБЛІОГРАФІЧНИЙ ПОКАЖЧИК

м. Кам'янець-Подільський
2025

Упорядник – Людмила Посітко

«Поет мовчання» Володимир Свідзінський : до 140-річчя від дня народження: 1885-1941 : біобібліографічний покажчик. – Кам'янець-Подільський, 2025. – 122 с.

Біобібліографічний покажчик створено до 140-річчя від дня народження українського поета, одного з найяскравіших і найтрагічніших геніїв XX століття Володимира Свідзінського, та з метою популяризації його творчої спадщини.

Покажчик адресовано викладачам, студентам, краєзнавцям, літераторам, бібліотекарям, та тим, хто цікавиться творчістю Володимира Свідзінського.



*І, обчеркнений колом мовчання,
Я глухіше, сумніше горю,
Я горю, як китайський ліхтарик,
Забутий на гілці, в старому саду.*

Володимир Свідзінський

фото : <https://dovidka.biz.ua/volodimir-svidzinskiy-virshi/>

НА ПОДІЛЛІ

*...Черет і осока обняли сонний став
І пусто скрізь. Лиш дівчина порою,
В забутий парк забрівши самотою,
На галяві, серед високих трав,
Коли південь виблискує й палає,
Із бабки срібної вінок собі сплітає.*

1921

Зміст

Передмова.....	6
Від укладача.....	7
Основні дати життя і творчості	
Володимира Юхимовича Свідзінського	21
Висловлювання відомих людей про Володимира	
Свідзінського	28
Володимир Свідзінський – видатний український поет, син	
Поділля	32
Кам'янецькі адреси Володимира Свідзінського.....	37
Іван Дзюба «Засвітився сам од себе»	50
Фотогалерея.....	55
Бібліографія творчості	
Володимира Юхимовича Свідзінського	62
Твори Володимира Свідзінського	63
Про Володимира Свідзінського.....	68
Іменний покажчик.....	108
Список використаних джерел	120

Біобібліографічний покажчик створено до 140-річчя від дня народження українського поета, лірика, незрівнянного майстра поетичної мініатюри, поета-філософа, закоханого у світ природи Володимира Юхимовича (Євтимовича) Свідзінського, та з метою популяризації його творчої спадщини.

Покажчик є спробою зібрати відомості про поета, його життєвий і творчий шлях, бібліографію творів. В покажчику представлено книги, публікації про Володимира Свідзінського. Бібліографія видання не є вичерпною.

Допоміжний апарат бібліографічного покажчика складає: схема групування матеріалу (зміст); передмова (від укладача); іменний покажчик, у якому наведено прізвища авторів, співавторів бібліографічних записів.

Бібліографічний опис здійснено згідно з ДСТУ ГОСТ 7.1:2006 «Система стандартів з інформації, бібліотечної та видавничої справи. Бібліографічний запис. Бібліографічний опис. Загальні вимоги та правила складання» та ДСТУ ГОСТ 7.80:2007 «Система стандартів з інформації, бібліотечної та видавничої справи. Бібліографічний запис. Заголовок. Загальні вимоги та правила складання».

Електронна версія покажчика розміщена на веб-сторінці наукової бібліотеки Закладу вищої освіти «Подільський державний університет» : <https://pdatu.edu.ua/pro-universytet/bibliografichni-pokazhchiki.html>.

Покажчик адресовано викладачам, студентам, краєзнавцям, літературознавцям, бібліотекарам, та тим, хто цікавиться творчістю Володимира Свідзінського.

Від укладача

Кам'янецькі сторінки життя Володимира Свідзінського

Свідзінський (а саме так – через «і» підписував свої твори поет [7]) Володимир Юхимович – український поет, один з найяскравіших і найтрагічніших геніїв ХХ століття. Поета називають «внутрішнім емігрантом». Він не був репресований разом з іншими представниками «розстріляного відродження», став членом Спілки письменників, його квиток підписав сам Максим Горький. Проте виразною домінантою творчості є поетика мовчання. Василь Стус називав це «способом шляхетної герметизації власного духу», коли треба «Замкнутися, щоб зберегтися. Змаліти, щоб не помилитися у власній суті. Стати збоку, щоб не бути співучасником...» [4].

Свідзінський Володимир Юхимович (Євтимович) народився 8 жовтня (за новим стилем) 1885 року в с. Маянів Вінницького повіту Подільської губернії (нині Тиврійського району Вінницької області) у сім'ї священника Євтимія Оксентійовича Свідзінського. Мати, Наталка Прохорівна, чудово знала народну пісню й мову і мала неабиякий вплив на формування на формування майбутнього поета [6].

Крім Володимира, в родині було ще троє хлопчиків і одна дівчинка. Їх дитинство, як і всіх селянських дітей, проходило в тісній близькості з природою. Виховані згідно з християнськими традиціями, вони були обізнані і з давніми віруваннями та звичаями, що збереглися в побуті українських селян. Ці враження

дитинства відбилися на всій подальшій творчості В. Свідзінського [1].

Ім'я Володимира Свідзінського тісно пов'язане з Поділлям, зокрема з Кам'янцем-Подільським [9].

Згідно з існуючою на той час традицією, діти духовенства повинні були здобути духовну освіту, щоб залишитись у межах свого соціального класу. Тож Володимир спочатку навчався у Тиврівській бурсі, а згодом – у Подільській духовній семінарії в Кам'янці-Подільському, де до нього навчалися С. Руданський, А. Свидницький, М. Леонтович, котрі в подальшому стали відомими поетами та діячами української культури [1].

Навчання в семінарії, а разом з ним і перша кам'янецька сторінка життя В. Свідзінського закінчилися в 1904 р. У зв'язку з хворобою сина батько пише прохання про дострокове закінчення Володимиром навчання у Подільській духовній семінарії. Звільнений В. Свідзінський з 4-го класу 25 серпня, поїхав на лікування на Кавказьке узбережжя Чорного моря

Володимир цікавився літературою та народознавством, однак вибрав економічну освіту – 1906 року (як зазначає в анкетах Свідзінський, за іншими документами – 1907) вступив вільним слухачем на економічний відділ Київських вищих комерційних курсів, реорганізованих 1908 року в Київський комерційний інститут, який закінчив 26 січня 1913 року, але державних іспитів не складав і тому диплома про вищу освіту не здобув [8].

Свій перший вірш «Давно, давно тебе я жду...» Володимир Свідзінський надрукував в журналі «Українська хата» в 1912 році.

В цей час Володимир повернувся до батьківської домівки у с. Бабчинці. На запрошення Подільської земської управи займався дослідженням ткацького промислу, зібравши відомості про 1607 господарств, що займалися ткацтвом. Його нарис «Ткацький промисел» увійшов до книги «Кустарні промисли Подільської губернії» (Київ, 1916) [1].

У березні 1915 року переїхав до Житомира, а від 23 березня 1916 року Свідзинського мобілізували до армії.

Після демобілізації Володимир Свідзінський повернувся до Кам'янця-Подільського. З жовтня 1918 року працював на посаді «редактора української мови» у видавничому відділі Подільської народної управи [8].

В історичному архіві Хмельницької області зберігається прохання Володимира Свідзинського від 26 січня 1919 року зарахувати його вільним слухачем історико-філологічного факультету Кам'янець-Подільського державного українського університету, де того часу викладали Іван Огієнко, Михайло Драй-Хмара, Євген Тимченко та інші відомі науковці та літератори. Свідзинський був вільним слухачем університету упродовж 5 семестрів [8].

У часописі «Освіта» опублікував статтю «Народні українські пісні про останню світову війну», у літературно-науковому додатку до газети «Наш шлях» – поему «Сон-озеро», у літературно-науковому журналі «Нова думка» – вірші «Знову в душі моїй...» і «Пісенька» («Ой, ліщино густолиста...») [8].

У Кам'янці-Подільському Свідзінський одружився з

народною вчителькою Зінаїдою Йосипівною Сулковською, а в 1921 року в них народилася донька Мирослава [8].

Зі встановленням у 1920 р. в місті радянської влади Володимир Юхимович працював редактором у видавничому відділі народної освіти політвиконкому [1].

В цьому ж році видавничим товариством «Дністер» було видано перекладений Свідзинським культурно-історичний нарис І. Іванова «Халдеї».

Від січня 1921-го Володимир Юхимович працював архіваріусом у Кам'янець-Подільському університеті (невдовзі – Інститут народної освіти); у листопаді того ж року став завідувачем архівів повітового комітету охорони пам'яток старовини, мистецтва та природи, пізніше – секретарем новоствореного архівного управління. Від липня 1923 р. виконував обов'язки завідувача [1].

У Кам'янці на Поділлі він напише свої поетичні твори, що увійшли до першої поетичної збірки «Ліричні поезії» [10], яка вийшла друком 1922 року у філії Держвидаву України у Кам'янці-Подільському [6].

25 грудня 1922 року Свідзинського призначили архіваріусом, 10 січня 1923 – секретарем новоствореного архівного управління, а від липня того ж року він виконував обов'язки завідувача.

1922 року науково-дослідна кафедра історії та економіки Поділля при ІНО залучила Свідзинського до виявлення в архівах і музеях Кам'янця-Подільського графічного матеріалу подільських греко-католицьких метрик, рукописних книг і стародруків.

Свідзинський зареєстрував 337 метрик, із них 150 мали високохудожні заставки, літери, орнаменти, малюнки. Кілька випусків видання «Метрики XVIII в.» літографовано в майстерні Кам'янець-Подільського художньо-промислового технікуму імені Сковороди під керівництвом Володимира Гагенмейстера [8].

У 1923–1925 рр. В. Свідзінський був аспірантом кафедри історії та економіки Поділля при Кам'янець-Подільському інституті народної освіти. Працював над темами «Селяни приватновласницьких маєтків Поділля в першій половині XIX століття», «Аграрні рухи на Поділлі в XX столітті». У цей час написав наукове дослідження «Економічна еволюція господарства селян тарнорудського маєтку», підготував доповідь «Боротьба подільських селян із польськими легіонерами в 1918 році» (виголосив її у жовтні 1925 р. на засіданні Кам'янець-Подільського наукового товариства при УАН), брав участь у комплексному (соціально-економічному, географічному, лінгвістичному, мистецтвознавчому) обстеженні с. Панівці [1].

1925 року Володимир Свідзінський покинув Кам'янець-Подільський. Він переїхав у Харків. Услід за ним покинули місто над Смотричем його дружина з донькою [2].

Зі спогадів Тамати Сис-Бистрицької – фольклористки Поділля [9] : *«Коли в 1989 році вийшла збірка віршів В. Свідзінського, то в серцях багатьох кам'янчан ніби зірка засвітилася. Це наш подолянин, жив деякий час у Кам'янці-Подільському, тут народились і пішли поміж люди його ліричні талановиті вірші. Мені*

запам'ятався поет, бо щоденно зустрічала його на подвір'ї Третьої трудової школи. Хоч була ще зовсім малою, вчилась лише в 3-4 класах, але спогади дитинства дуже тривкі.

Школа наша розташована була на Польських фільварках. Мову в нашому класі викладала корінна фільварчанка Зінаїда Йосипівна Сулківська. Сулківських тут було багато, двоє учителів і з десяток учнів. Все це родина. Кожен по-своєму дуже гарний, а понад усіх – Зінаїда Йосипівна.

Вона була дружиною Володимира Свідзінського. Жили в будинку школи. Ми завжди милувалися цією парою. Свідзінський статний, чорнявий, світлоокий, а поруч дружина, як зірниця. Ще більше подобалась їх донечка з незвичайним ім'ям – Мирослава. Бувало так, що у святкові дні директор школи, наш великий друг і улюбленець Дмитро Мефодійович Нагнойний, запрошував Свідзінського на дитячі ранки. Він з'являвся разом з Мирославою, сідав у першому ряді, тримаючи на колінах дитину. Зінаїда Йосипівна проводила святкування. Завжди хтось із старшокласників декламував вірш нашого гостя. Ми гучно били в долоні.

Через пару років наша учителька виїхала з Кам'янця разом з чоловіком. Більше не довелось їх зустрічати, але спогад залишиться на все життя».

У 1927 р. сім'я Свідзінських розпалася, його дружина й дочка переїхали до Вінниці. У серпні 1933 р. Зінаїда померла. Ця глибока особиста драма виразно позначилася на творчості митця [1].

Пам'яті З. С-ської

Уже туркавки в лісі сумніше гудуть.

Зрядилась весна в опівнічну путь.

Підвелися квіти, що цвітуть улітку.

Підійми, сонце, і мою квітку.

— Твоя квітка землею обнята,

Лежить глибоко, її не підняти.

Лежить вона в корені дерева ялини,

Як тонкий місяць при хмарі осінній.

Дерево ялина як день так ніч

Все стогне, шумить, оце її річ:

«Ти любив мене, як зорі і світ,

І одняв у мене зорі і світ».

1934

Поетичний світогляд та манера письма В. Свідзінського сформувалися поступово й потаємно, оскільки писав він небагато, а друкувався ще менше. При цьому у творчості був дуже вимогливим до себе і повністю відчуженим від сучасного йому літературного життя. У Харкові власним накладом В. Свідзінський видав другу поетичну збірку «Вересень» (1927) [1].

Василь Стус називав його одним з найважливіших для себе поетів, ставлячи його поряд з Рільке і Гете. Ім'я Володимира Свідзінського і сьогодні, на жаль, відоме неширокому колу читачів.

У творчості поет був далекий від актуальної йому сучасності,

що й зумовило негативне ставлення офіційної радянської критики до нього.

Важливе місце у творчості Свідзінського посідають казки за народними мотивами, а також переклади з античних літератур (Гесіод, Езоп, Овідій, Арістофан) та з французької, німецької, польської та російської поезії. До Свідзінського українською Гесіода перекладав лише Іван Франко. Саме Володимиру Сидінському належить перший в українській літературі повний поетичний переклад «Слова о полку Ігоревім», надрукований у «Літературному журналі» 1938 р. [6].

Приклад Свідзінського унікальний тим, що, живучи в Радянському Союзі, він писав вірші, був членом Спілки письменників – і при цьому не був письменником радянським. Але плата за це була високою.

Після 1927 року вірші Свідзінського не друкували.

«Мою книгу «Вересень» – говорив В. Свідзінський, – критика полаяла за фаталізм. Я подумав, що не маю хисту, і перестав друкувати. Писав лише для себе і доньки. Не писати я не міг!». Слова істинного поета. На таких, як він, – виняткових, пророчно інтуїтивних, блаженних, як кажуть, – світ тримається [10].

*Холодна тиша. Місяцю надламаний,
За мною будь і освяти печаль мою.
Вона, як сніг на вітах, умиралася,
Вона, як сніг на вітах, і осиплеться.
Три радості у мене неодіймані:*

Самотність, труд, мовчання.

Туги злобної

Немає більше. Місяцю надламаний,

Я виноград відновлення у ніч несу.

На мертвім полі стану помолитися,

І будуть зорі біля мене падати.

1932 р.

31 травня 1935 року Володимир Свідзінський писав із Харкова до Олени Чілінгарової: *«Ах, Леся, як би мені хотілося побувати в милому моєму Кам'янці – подивитися, які зміни з ним сталися. Там колись родилася моя мама, та і я жив багато років – і був деякий час щасливий»* [2].

1939-го Свідзінський написав вірша «Блукаю вдень то в луках, то в гаю». Стус говорив, що за такі рядки в СРСР розстрілюють.

Тоді іду блукати в інші луки.

Там холодом північної роси

Торкаються мене невидні руки

Із темряви, з Великої розлуки

Звучать давно безмовні голоси...

Остання прижиттєва збірка «Поезії» вийшла 1940 у Києві. Готував наступну збірку «Медобір» [8] (ця збірка поезій Свідзінського побачила світ аж у 1975 році, її видав поет О. Веретенченко в Детройті (США) [6]).

*Довіку б тут,
На полі юності моєї,
На сугорбі, стояти самотою
І бачити круг себе тільки ніч,
Надихану земною теплотою!
Але стояти не живому
І не бездумному, а так,
Як дерево у темряві стоїть,
Звелівши всім листочкам: «Тихо!»,
І слухати в самотині,
Як там, в височині,
Де з зор насипана дорога,
Проходять вічні «каравани Бога».
А на світанку не коритись дневі
І не вертатись до життя,
А обертатися в листочки тополеві,
В каміння, повне забуття,
Щоб не приймати в слух
Ні гуркоту, ні голосу, ні шуму,
Ні піснею виливаного суму
Над приреченим на загибель цвітом,
Над цим прекрасним і печальним світом.*

1940

Основна частина доробку Володимира Свідзінського – лірика, балади, віршовані казки – залишалась у рукописах. Однак усі вони

згоріли під час жорстокого вбивства-страсти поета 1941 року.

*Як білий пух, метався сніг,
І раптом склав блискучі крила,
І знемощів, і ничма ліг...
Невже звестись йому несила?

Здавалось, тільки на частинку
Лицем припав він до землі;
Здавалось, вітер оддалі
Його підніме, як хустинку.

Аж ні! Упавши на бур'ян,
Лежить холодною марою,
І ним побілений курган
Його здається головою.

Ну що ж? Плямуйте ніжне тіло,
Топчіть одерж його срібло,
І ріжте полозом, і сміло
Клейміть незаймане чого, –

А він, коли настане час,
Вмить перекинеться потоком
І дзвінко посміється з вас,
Зливаючись з Дніпром широким.*

Цей вірш Володимир Свідзінський написав 13 грудня 1940 р. Вірш, звичайно, не про сніг, який того дня очевидно випав. Вірш про людську долю, про долю поета, про власну долю Свідзінського.

Не мине й року, як 27 вересня 1941 р. у Харкові його донька Мирослава повернеться з хлібної черги і не застане батька вдома, а бабуся-сусідка розповість, що його забрав «чорний ворон». У кімнаті все буде шкереберть. ходіння «на Чернишевську, де був великий будинок НКВД», нічого не дасть: Мирославі щоразу казатимуть прийти ще... І навіть одержана нею в лютому 1964 р. довідка про смерть батька мало що прояснить: там стоятиме дата смерті Володимира Євтимовича – 18 жовтня 1941 р. Та ще буде зазначено, що 30 березня 1964 р. кримінальну справу проти нього припинено «за отсутствием состава преступления». І ні словечка про те, що поета разом з іншими репресованими живцем спалили, зачинивши в клуні поблизу села Непокритого... [3].

Ще 1927-го Володимир Свідзінський пророче передбачив власну смерть у вогні, що відобразилось у віршах. Зокрема у збірці «Вересень» є в поета вірш, що починається словами:

*В полум'ї був спервовіку
І в полум'я знову вернуся...
І як те вугілля в горні
В бурхливім горінні зникає,
Так розімчать, розметають
Сонячні вихори в пасма блискучі
Спалене тіло моє...*

Для нащадків Володимир Свідзінський залишиться ліриком, незрівнянним майстром поетичної мініатюри, поетом-філософом, закоханим у світ природи [1]. Його твори є одними з

найдовершеніших зразків української філософсько-медитативної лірики:

*...О дивна мить! Мов крізь кораль намиста,
Крізь тебе нитка часу переходить,
То золота, то чорна, то безбарвна.
Нічого не існує, окрім тебе,
Але й тебе нема. Вуста не встигнуть
Тебе назвати, як зникаєш ти...
(«Теперішнє! Мов хатка картина...»).*

Життя Володимира Свідзинського, як надзвичайна перлина, що народжена серед феєричної природи морів і чим довше знаходиться у мороці глибин тим більше вражає нас своєю красою та розміром. Це життя до часу невідоме широкому загалу, вражає нас своєю багатогранністю. Портрет цієї людини складається з надзвичайних кольорів і разом вони являють довершене єднання [5].

Список бібліографічних посилань:

1. Бохан О. Полемічно сучасний поет : до 130-річчя від дня народження В. Свідзинського (1885–1941). *Дати і події, 2015, друге півріччя : календар знамен. дат*. Київ, 2015. № 2 (6). С. 91-95.
2. Будзей О. Великекохання великого поета – 2. *Подільнин*. 2021. 12 берез., № 11. С. 6
3. Будзей О. Свідзинський повернувся. *Подільнин*. 2006. 27 жовт., № 43. С. 7.
4. Володимир Свідзинський: життя та творчість. URL : [на допомогу шкільним бібліотекарям м. Вінниці - Володимир Свідзинський: життя та творчість](#).

5. Дубік О. Володимир Свідзинський: кам'янецькі сторінки життя (за архівними джерелами). *Волинь філологічна: текст і контекст. Творчість Володимира Свідзинського* : зб. наук. пр. Луцьк : Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2017. Вип. 24. С. 205.
6. Літературна Хмельниччина ХХ століття : хрестоматія / упоряд. Микола Федорович Федунець. Хмельницький, 2005. С. 32.
7. Свідзинський А. «Я виноград відновлення у ніч несу». *Київ*. 2000. № 11-12. С. 108
8. Свідзинський Володимир Юхимович. – URL : [Свідзинський Володимир Юхимович — Вікіпедія](#).
9. Сис Т. Спогад про поета. *Кам'янець-Подільський вісник*. 1993. 27 листоп. С. 2.
10. Сохацька Є. Поет смутку і печалі. *Кам'янець-Подільський вісник*. 2006. 27 жовт., № 43. С. 9.

Основні дати життя і творчості Володимира Юхимовича Свідзінського

8 жовтня (26 вересня за старим стилем) 1885 р.	Володимир Юхимович (Євтимович) Свідзінський народився в селі Маянів Вінницького повіту Подільської губернії, нині Тиврівського району Вінницької області
1899 р.	Закінчив Тиврівське духовне училище
25 серпня 1904 р.	Звільнено з четвертого класу Подільської духовної семінарії в Кам'янці-Подільському у зв'язку з хворобою
1906 р. (1907 ? р.)	Вступив вільним слухачем на економічний відділ Київських вищих комерційних курсів
1912 р.	В журналі «Українська хата» (№ 1) надруковано перший вірш Свідзінського – «Давно, давно тебе я жду...»
26 січня 1913 р.	Закінчив навчання в інституті, але державних іспитів не складав і тому диплома про вищу освіту не здобув

- 1 червня – Об'їхав 16 населених пунктів Могилівського, 15 вересня 1913 р. Гайсинського, Балтського, Проскурівського, Ямпільського, Ольгопільського, Летичівського та Літинського повітів, зібравши відомості про 1607 господарств, що займалися ткацтвом
- Березень 1915 р. Переїжджає до Житомира, працює у Волинській контрольній палаті за наймом
- 3 червня 1915 р. Працює канцелярським служителем
- Жовтень того ж року Працює тимчасовим виконувачем обов'язків облікового урядовця
- 1916 р. Нарис Свідзінського «Ткацький промисел» увійшов до книги «Кустарні промисли Подільської губернії»
- 23 березня 1916 р. Свідзінського мобілізують до армії, наказом від призначають помічником контролера сьомого класу в управління польового контролю при штабі 7-ої армії
- 14 березня 1918 р. Свідзінського, на його клопотання, відчислено з армії «на місце мирної служби у Волинську контрольну палату»

10 червня 1918 р.	Наказом звільнено від служби в палаті
Жовтень 1918 р.	Працює на посаді «редактора української мови» у видавничому відділі Подільської народної управи у Кам'янці-Подільському
1919 р.	Свідзінський друкує у часописі «Освіта» статтю «Народні українські пісні про останню світову війну»
В цьому ж році ?	Одружився з кузиною Зінаїдою Сулковською
Листопад 1920 р.	Працює редактором у видавничому відділі народної освіти повітвиконкому
1920 р.	Друкує у літературно-науковому додатку до газети «Наш шлях» поему «Сон-озеро», у літературно-науковому журналі «Нова думка» вірші «Знову в душі моїй...» і «Пісенька» («Ой, ліщино густолиста...»)
Цього ж року	Видавниче товариство «Дністер» видало перекладений Свідзинським культурно-історичний нарис І. Іванова «Халдеї»
1921 р.	У В. Свідзінського народилася донька Мирослава

Січень 1921 р.	Свідзінський працює архіваріусом у Кам'янець-Подільському університеті
Листопад 1921 р.	Стає завідувачем архівів повітового комітету охорони пам'яток старовини, мистецтва та природи
1922 р.	В Кам'янець-Подільській філії Державного видавництва України виходить перша збірка Свідзінського «Ліричні поезії»
25 грудня 1922 р.	Свідзінського призначають архіваріусом новоствореного архівного управління
10 січня 1923 р.	Секретар цього ж таки управління
Липень 1923 р.	Виконує обов'язки завідувача
1922 р.	Науково-дослідна кафедра історії та економіки Поділля при ІНО залучає Свідзінського до виявлення в архівах і музеях Кам'янця-Подільського графічного матеріалу подільських уніатських метрик, рукописних книг і стародруків
Початок 1923 – липень 1925 р.	Свідзінський – аспірант кафедри (підсекція соціальної історії)

- 1925 р. Свідзінський виступає з доповіддю «Події на селах подільських у 1917–1918 роках» на науковому зібранні Кам'янець-Подільського наукового при Українській академії наук товариства
- 29 серпня 1925 р. У зв'язку з реорганізацією Кам'янець-Подільського окружного архівного управління Свідзінський здає справи новопризначеному завідувачеві Д. Прядію, деякий час (формально – до листопада 1925) працює там інспектором
- Жовтень 1925 р. Свідзінський переїздить до Харкова, де працює літературним редактором у місячнику «Червоний шлях»
- Листопад 1930 р. Працює в газеті політуправління Українського військового округу «Червона армія»
- Січень-вересень 1932 р. Працює в Техвидаві, потім знову повертається до редакції «Червоного шляху»
- 1927 р. У Харкові Свідзінський видав другу поетичну збірку «Вересень»
- 1936 р. Працює в «Літературному журналі»

- 1938 р. Зробив переклад «Слово о полку Ігоревім»
- 1939 р. Окремим виданням видано комедії Арістофана «Хмари», «Оси», «Жаби» в перекладі Свідзінського
- 1940 р. Вийшла у Києві у видавництві «Радянський письменник» остання прижиттєва збірка «Поезії» (друкувалася у Львові)
- 27 вересня 1941 р. Був арештований за звинуваченням в антирадянській агітації
- 18 жовтня 1941 р. Життя Володимира Свідзинського трагічно обірвалося у с. Непокрите. Свідзінського разом із іншими арештантами гнали під конвоєм на схід. Недалеко від міста виникла загроза оточення німецькими загонами. Арештантів загнали в сарай, облили бензином і підпалили
- 1961 р. В Едмонтоні Яром Славутичем видано збірку вибраних поезій В. Свідзинського
- 30 березня 1964 р. Письменник був реабілітований посмертно за відсутністю складу злочину

- 1975 р. Видана в Мюнхені збережена О. Веретенченком збірка В. Свідзинського «Медобір» (вірші 1927–1936 й опубліковані в УРСР 1937-1940)
- 1986 р. Видавництво «Радянський письменник» здійснило видання «Поезії» Володимира Свідзинського. До видання повністю ввійшли збірки «Медобір», «Вересень» та «Поезії»
- 1996 р. Надруковано повний текст збірки «Ліричних поезій» В. Свідзинського в журналі «Дніпро»
- Восени 2004 р. Видані «Твори» у двох томах Володимира Свідзинського

Вихований серед розкішної природи Поділля, в оточенні співучих, поетичних та дотепних людей, він увібрав у себе яскраву, живу українську мову, перлини фольклору і став одним з найбільших володарів цих багатств, неперевершеним знавцем народних скарбів.

Маргарита Жуйкова

(Літературна Хмельниччина ХХ століття / упоряд. М. Ф. Федунець. Хмельницький, 2005. С. 33.)

Поезія Володимира Свідзинського вражає і буде вражати високою культурою «вторгнення» в інтимний світ людини, в поетичний світ мови. У цьому розумінні його поезія не знатиме за давності

Василь Яременко

(Яременко В. Лірика Володимира Свідзинського. *Свідзинський В. Поезії*. Київ : Радянський письменник, 1986. С. 3-27.)

Це – поет неповторний, своєрідний, тонкий. Я маю насолоду від його поезії і думаю, що невдовзі прийде час і на достойне поцінення його творчості критикою і громадськістю.

Микола Бажан

(Свідзинський Володимир Юхимович. URL : https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%A1%D0%B2%D1%96%D0%B4%D0%B7%D1%96%D0%BD%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B8%D0%B9_%D0%92%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B4%D0%B8%D0%BC%D0%B8%D1%80_%D0%AE%D1%85%D0%B8%D0%BC%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D1%87)

Шевченко, Франко і Леся – хліб насущний, без якого ніщо, ні людина, ні культура, жити не можуть. Але Свідзинський – це найпрекрасніша з квіток, що їх українська людина зростила у своєму саду.

Емануїл Райс

(Літературна Хмельниччина ХХ століття / упоряд. М. Ф. Федунець. Хмельницький, 2005.

С. 33.)

Свідзинський, як, мабуть, і кожен справжній поет, сучасний, тільки не так зовнішніми реаліями, як внутрішнім сенсом своєї поезії. А в чомусь і полемічно сучасний

Це справді дивний поет, а в якійсь мірі для передвоєнної української літератури чи й не унікальний. Йдеться про неймовірну душевну і поетичну стабільність у добу неймовірних громадянських та творчих еволюцій; і йдеться також про те, що він чи не єдиний на ту пору поет, мистецька доля якого позначена безперервною лінією творчого зростання в раз обраному напрямку, хоч це і видно тільки тепер.

Сучасний поет, сучасний поціновувач поезії може повчитися у В. Свідзинського багато чому – і поваги до слова, і стилістичних тонкощів, і чарів поетичної магії, і шукання скарбниць народної поетики, – але найбільше: сили бути самим собою.

Іван Дзюба

(Дзюба І. «Засвітився сам од себе» *Українське слово*. Київ, 1994. Кн. 1. С. 402-410.)

«Поезія Володимира Свідзінського чиста, прекрасна, гуманістична, насичена любов'ю і до людини, і до природи, була найефективнішим спротивом як по відношенню до сучасного йому режиму, так і до зла взагалі».

Анатолій Свідзінський

(Горбатюк В. «... і в полум'я знову вернуся». *Подільські вісті*. 2005. 11 жовт., № 135. С. 3.)

З любові до старовини, гарячої заінтересованості народними звичаями, з багатючих знань народного побуту, із закоханості в рідну природу, своєрідну природу погорбленого, грабовими лісами й перелісками порослого Поділля, з закоханості в мову рідної землі і походив, думається мені, поетичний талант і сама поетична своєрідність таланту Свідзинського. Це був справді неповторний поет. Поет своєрідно-український, якого не знаю, чи можливо перекласти, хіба що переспівати іншими мовами.

Юрій Смолич

(Літературна Хмельниччина ХХ століття / упоряд. М. Ф. Федунець. Хмельницький, 2005. С. 33.)

Свідзинському, – перед тим як подати до друку, – прочитував свої твори Павло Тичина.

Михайль Семенко

(Літературна Хмельниччина ХХ століття / упоряд. М. Ф. Федунець. Хмельницький, 2005. С. 33.)

Володимир Свідзинський не декларував потреби руйнувати мистецтво слова, як це робили поети різних лівацьких угруповань, і не стверджував вищість поезії над життям, як то робили декаденти. Він об'єктивно брав участь разом з Тичиною, Рильським, Сосюрою в оновленні і збагаченні всього українського мистецтва, поглиблював його образний світ і зміст, відбиваючи історичні структурні зміни в художньому мисленні. Постійно звертаючись до природи і життя, як до джерел всього світлого і прекрасного, він об'єктивно відстоював повноту духовного життя, його гармонійну єдність і серед гуркоту велетенських і величних будов пильно вслухався в ритми людського серцебиття. Це значною мірою пояснює, чому талановитий лірик не посів у літературі свого часу того місця, на яке заслуговував.

Василь Яременко

(Літературна Хмельниччина ХХ століття / упоряд. М. Ф. Федунець. Хмельницький, 2005.

С. 33.)

Володимир Свідзінський – видатний український поет, син Поділля¹



«Шевченко, Франко і Леся – хліб насущний, без якого ніщо, ні людина, ні культура, жити не можуть. Але Свідзинський – це найпрекрасніша з квіток, що їх українська людина зростила у своєму саді», – так писав 1961 року в журналі «Сучасність» дослідник і поціновувач творчості поета Емануїл Райс.

Своє слово про поета сказали Іван Дзюба, Василь Стус, Василь Боровий, Василь Яременко та інші письменники, літературознавці, дослідники.

Серед найбільших сподвижників відродження високого імені митця, поновлення шляху його творів до читача варто назвати й Анатолія Свідзінського, племінника Володимира Свідзінського.

Анатолій Свідзінський, син Вадима, молодшого брата поета, багато років досліджував творчий і життєвий шлях Володимира Свідзінського й видав книгу «Я виноград відновлення у ніч несу...» Володимир Свідзінський – творець прекрасного».

Для нас, подолян, особливо цікавими є сторінки книги, на яких розповідається про перебування видатного українського

¹ фрагменти статті: Горбатюк В. «... і в полум'я знову вернуся». *Подільські вісті*. 2005. 11 жовт., № 135. С. 3.

поета в нашому краї – з самого дитинства до цілком зрілих літ. Отож вплив Поділля на формування поета – незаперечний.

Володимир Свідзінський народився 8 жовтня 1885 року в селі Маянів поблизу м. Гнівань на Вінниччині в сім'ї священника Євтимія Свідзінського. Він був другим після Георгія. Через три роки народився Вадим, згодом сім'ю поповнили Олег, Павло і Олена.

Просто захоплюючими є спогади Вадима Свідзінського, молодшого брата Володимира. Адже вони присвячені в основному дитячим і юнацьким літам поета, що минули на Поділлі.

Як згадує Вадим Свідзінський, «ще до початку навчання дітей батько одержав призначення в село Моломолинці Летичівського повіту поблизу містечка Меджибожа. Моломолинці оточені лісами; тут було велике глибоке озеро з островом, два ставки, річка Бужок – притока Бугу. це робило місцевість вельми мальовничою. в Моломолинцях проходило наше дитинство – час, коли враження глибоко западають в душу і певною мірою надалі визначають характер людини.

Наша господа з великим фруктовим садом і заливною лукою, темний густий ліс, що починався далі й пролягав в таємничу для нас далину – ось той терен, де розгорталися найцікавіші події нашого дитинства.

Незабутня радість, з якою ми зустрічали весну, що приносила з собою пробудження природи. З'являлися у величезній кількості дикі качки, на лузі ходили лелеки, болотні курочки, сад наповнювався співами птахів. У нас під впливом цих вражень рано

пробудилася любов до природи, яку ми пронесли все своє життя. Особливо чутливо і глибоко сприймав природу Володя».

В таких обставинах, у такому оточенні виростала душа, формувався світогляд хлопчини – майбутнього видатного українського поета.

Відгуки, відсвіти, відблиски багатого на пригоди, на фольклор, народні звичаї та обряди дитинства у Моломолинцях потім осяватимуть, пройматимуть усю поетичну творчість Володимира Свідзинського.

У 1899 році отець Євтимій Свідзінський переїхав із сім'єю з Моломоленець до Лянцкоруня (нині с. Зарічанка Кам'янець-Подільського району). У тому ж році юний Володимир закінчив Тиврівське духовне училище. Подальші події в сім'ї та в його житті розвивались драматично. Взимку 1904 року Володимир, тоді вихованець Подільської духовної семінарії (м. Кам'янець-Подільський), ковзаючись на ставку, провалився у воду, захворів і змушений був виїхати на лікування в Сухумі, до тітки. На прохання батька у зв'язку з недугою його звільнили з духовної семінарії.

Отже, два села нашого краю навічно залишилися в серці Володимира Свідзінського – Моломолинці й Зарічанка. значущим етапом у його житті став і Кам'янець-Подільський.

Так і не закінчивши духовної семінарії, Володимир вступає вільним слухачем на економічний відділ Київських вищих комерційних курсів, реорганізованих через два роки у Комерційний інститут. На період навчання у Києві припадає й перша публікація Володимира Свідзінського: вірш «Давно, давно

тебе я жду...» в місячнику «українська хата» (1912, № 1).

Після завершення студій в інституті Володимир на запрошення Подільської земської управи в 1913 році зайнявся обстеженням ткацького промислу. Нарис «Ткацький промисел» згодом увійшов до книги «Кустарні промисли Подільської губернії», що побачила світ уже воєнного 1916 року.

Тим часом Володимир Свідзінський працював у Волинській контрольній палаті в Житомирі, служив у діючій армії в управлінні польового контролю при штабі 7-ї армії до 14 березня 1918 року, а з жовтня того ж року він знову в Кам'янці-Подільському на посаді редактора української мови у видавничому відділі Подільської народної управи.

Новий кам'янецький період життя Свідзінського відзначається його публікаціями статей і поезій у часописах: газеті «Освіта», літературно-науковому додатку до газети «Наш шлях», літературно-науковому журналі «Нова думка», перекладами статей для видавничого товариства «Дністер».

У січні 1921 року В. Свідзінський переходить працювати архіваріусом до Кам'янець-Подільського університету, невдовзі перейменованого більшовиками в Інститут народної освіти. Згодом працював завідуючим архівами Кам'янеччини, архіваріусом, секретарем і завідуючим архівного управління.

1922 року в Кам'янецькій філії Державного видавництва України вийшла перша книжка В. Свідзінського «Ліричні поезії». Тим часом він працює і як дослідник документів старовини, пише розвідки, виступає з доповідями. Однак 29 серпня 1925 року у

зв'язку з реорганізацією Кам'янецького окружного архівного управління Сідзінський здає справи новопризначеному завідувачеві, потім певний час працює тут інспектором, але, зрозумівши, що сподівання продовжити вивчення історії подільського селянства марні, переїжджає до Харкова.

У тодішній столиці України поетична творчість Володимира Свідзінського розгоряється до зірки першої величини. Однак офіційна критика ігнорувала її. «Був Свідзінський справжнім щирим ліриком, з нахилом до символізму, – писав згодом Богдан Кравців, – і поезія його звучала досить «несучасно» в загальних для його часу умовах літературного життя, будучи далекою до рекламованої метушні й розголосу, зчинюваних навколо виступів інших поетів». І це при тому, як стверджує критик, що «поезія Свідзінського, незвичайно багата своїми поетичними засобами, зачерпнутими з джерел народної мови, заслуговувала на увагу критики «куди більше», як творчість Рильського чи Тичини».

Кам'янецькі адреси Володимира Свідзінського²

За українським поетом Володимиром Свідзінським надійно закріпилося визначення – унікальний. Це дружно засвідчують усі, хто писав і пише про особистість і творчість цього поета. ось спогад Юрія Смолича з книги «Розповіді про неспокій немає кінця» (1972): «У нашому літературному колі тієї пори – двадцятих і тридцятих років – авторитет Свідзінського визнавав навіть Михайль Семенко, що зі своїх футуристичних позицій узагалі заперечував поезію та пророкував їй відмирання. Свідзінському, – перед тим, як подати до друку, – прочитував свої твори Павло Тичина. А Майк Йогансен, який мабуть, і не читав віршів, окрім своїх власних, знав усі поезії Свідзінського на пам'ять і охоче цитував їх при нагоді».

Василь Стус у статті «Зникоме розцвітання особистості» прямо зазначив, що Володимир Свідзінський «для української поезії поет майже унікальний». І обґрунтував це так: «Його вірші – наскрізь асоціальні, сповнені якоїсь таємничої внутрішньої самодостатності без будь-яких зовнішніх намірів. Ці вірші існують так, як існує дерево, камінь, вода. Вони сповнені самих себе і ніби створені виключно для автора. Вони просто знаки його особистої певності й самоутвердження. Вони авторський засіб і авторська мета. Читаючи Свідзінського, можна піддатися враженню, що ці

² передрук : Будзей О. Кам'янецькі адреси Володимира Свідзінського. URL : https://kampod.at.ua/publ/znakhidki_vid_o_budzeja/kultura/kam_janecki_adresi_volodimira_svi_dzinskogo/37-1-0-828.

вірші існуватимуть і без читача: можете їх читати, можете – не читати, їм то чи не байдужісінько – адже вони стали часткою речового, предметного світу».

Із майже 56 років, відпущених долею Свідзінському, 12 він прожив у Кам'янці-Подільському: 5 років (1899-1904) навчався у Подільській духовній семінарії, 7 років (1918-1925) працював у видавничих а архівних установах міста (паралельно був вільним слухачем університету, аспірантом інституту народної освіти). У Кам'янці-Подільському він одружився, тут народилася його єдина донька, тут побачила світ його перша поетична збірка. Живучи від 1925 року в Харкові, поет не раз думками линував у Кам'янець-Подільський – мов до втраченого раю. Про це засвідчують його вірші, листи, дружба із сестрами Марією та Оленою Пилинськими, уродженками Кам'янця-Подільського, що теж осіли в Харкові – тодішній столиці України.

Тож пройдемося кам'янецькими адресами поета. А їх, на щастя, ми маємо чимало по всьому місту.

КАРВАСАРИ

У дерев'яній Хрестовоздвиженській церкві на Карвасарах у 1881-1885 роках настоятелем працював дід поета (по лінії матері) – Прохор Стопакевич. Тут майже рік (від 29 вересня 1883 року до 17 серпня 1884 року) був псаломщиком батько поета Євтим Овксентійович Свідзінський (1858—1933), який 1883 року закінчив Подільську духовну семінарію. Напевне, саме на

Карвасарах 25-річний псаломщик Євтим закохався в 16-річну попівну Наталю Стопакевич (1867—1942). Очевидно, що в Карвасарській церкві їх і повінчали. Можливо, на Карвасарах народився перший син Євтима та Наталії — Георгій (старший брат поета). 1884 року Євтима Свідзінського перевели священиком у село Маянів Вінницького повіту, де через рік в отця Євтимія народився другий син — Володимир.

ШЕВЧЕНКА, 13

Тут нині розміщується один із корпусів Подільського державного аграрно-технічного університету. Будинок зведено у 1861—1865 роках для православної Подільської духовної семінарії. Тут навчався батько поета, потім сам поет.

Подільська духовна семінарія

1904 року семінарію закінчив його старший брат — Георгій Свідзінський. Він організував у семінарії великий струнний оркестр і був його диригентом. Георгій розпочав композиторську діяльність, писав оперу, готувався вступати до консерваторії, захоплювався також скульптурою, астрономією, а в дитинстві написав кілька оповідань. Але того ж таки 1904 року надзвичайно талановитий юнак, захворівши на черевний тиф, помер.

Семінарію Володимир не закінчив. Катаючись на ковзанці на ставку в Лянцкоруні (нині Зарічанка Чемеровецького району Хмельницької області), де служив священиком його батько, Володимир провалився під кригу, тяжко застудився і поїхав на лікування в Сухумі — до своєї тітки. Тож 1904 року батько написав

прохання про звільнення сина із семінарії.

ПІДЗАМЧЕ

Дорога семінариста Володимира Свідзінського з Лянцкоруня до Кам'янця на навчання й назад на канікули пролягала через Підзамче. Через багато років у листі до Олени Чілінгарової (Пилинської) поет із надзвичайною теплотою згадував цю місцину: «І ще, не знаю чому, люблю я дуже Підзамче з його ятками і базарами, де колись продавали чудові пряники в формі коліс, коників, фантастичних птахів і таке інше. А яка там була «малороссийская колбаса», і які симпатичні представники і представниці малоросійського племені...»

Базар на Підзамчі не зберігся. Тепер тут розташувалися виробничі площі приватного підприємства «Орхідея». Про давній базар нагадує тільки невеличкий Базарний провулок (по суті — тупик), що проліг між територіями ПП «Орхідея» і готельного комплексу «Ксенія».

В іншому листі до Олени Чілінгарової поет писав, що дуже любить поле між Польськими фільварками та хутором Козаком (на межі з Підзамчем, нині в складі села Довжок) і пояснював: «Тою доріжкою я часто в дитинстві ходив з Лянцкоруня до Кам'янця».

ОГІЄНКА, 61

Тут розмістився головний корпус Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Зведення будинку, призначеного для технічного училища, завершено влітку

1906 року. У 1918—1921 роках у тут працював Кам'янець-Подільський державний український університет, у 1921—1930 роках — інститут народної освіти (один з уламків університету).

Володимир Свідзінський упродовж п'яти семестрів був вільним слухачем історико-філологічного факультету університету. Одночасно він працював в університеті архіваріусом, від листопада 1921 року завідував архівами, зосередженими в університеті.

1922 року науково-дослідна кафедра історії та економіки Поділля при ІНО залучає Свідзінського до виявлення в архівах і музеях Кам'янця-Подільського графічного матеріалу подільських уніатських метрик, рукописних книг і стародруків. Свідзінський зареєстрував 337 метрик, із них 150 мали високохудожні заставки, літери, орнаменти, малюнки. З початку 1923 року до липня 1925 року Свідзінський — аспірант кафедри (підсекція соціальної історії), працює над темами «Селяни приватновласницьких маєтків Поділля в першій половині XIX століття», «Аграрні рухи на Поділлі в XX столітті», пише розвідку «Економічна еволюція господарства селян тарнорудського маєтку», готує доповідь «Боротьба подільських селян із польськими легіонерами в 1918 році», бере участь у комплексному (соціально-економічному, географічному, лінгвістичному, мистецтвознавчому) обстеженні села Панівці. 1925 року Свідзінський виступає з доповіддю «Події на селах подільських у 1917—1918 роках» на науковому зібранні Кам'янець-Подільського наукового при Українській академії наук товариства (був його членом — сьомим за порядком вступу).

Як бачимо, життя поета впродовж усіх семи років другого кам'янецького періоду якнайтісніше пов'язане з нинішнім будинком № 61 на нинішній вулиці Огієнка (а в ті часи — Університетська, Московська вулиця, а від 1923 року — імені Затонського).

2006 року в університетському сквері відкрито пам'ятний знак поету.

ЧУМАКА, 8

За цією адресою (в двох кварталах на південь від будинку ІНО) розміщувалася художньо-промислова професійна школа, якою керував Володимир Гагенмейстер. Це був двоповерховий будинок у формі літери Т (колишня комерційна школа Мазінга) на розі з Московською вулицею. На жаль, будинок не зберігся. Тепер тут розкинулося подвір'я військового ліцею.

Свідзінського й Гагенмейстера пов'язувала творча дружба. Її свідченням стало спільне видання в літографічному відділі школи книги «Графіка на Поділлі. Метрики XVIII століття» (1923).

ДОВГА, 15

Робота Свідзінського як архівіста пов'язана цим будинком у Старому місті (тодішня адреса — Довга, 91). Саме в цьому будинку концентрувалися всі документи з розрізнених до того архівів міста.

25 грудня 1922 року Свідзінського призначають архіваріусом, 10 січня 1923 року — секретарем новоствореного повітового

архівного управління, а з липня 1923 року він виконує обов'язки завідувача управління.

Діяльність Володимира Свідзінського — архівіста й дослідника, а водночас і подільський період його життя закінчилися 1925 року. У зв'язку з реорганізацією Кам'янецького окружного архівного управління він 29 серпня здає справи новопризначеному завідувачеві Дмитру Прядію, недовго працює там на посаді інспектора і звільнюється за власним бажанням з 19 листопада. У жовтні 1925 року Володимир Євтимович переїздить до Харкова...

КРУГЛИЙ ПРОВУЛОК, 5

На початку 1920-х років мову в третій трудовій школі, розташованій в Круглому провулку, викладала корінна фільварчанка Зінаїда Сулковська — донька настоятеля (від 1903 року) Георгіївської церкви Йосипа Сулковського (помер 1917 року), дружина Володимира Свідзінського.

Зінаїда Йосипівна й Володимир Юхимович жили в приміщенні школи. Щоправда, за уточненням старожилів, жили Свідзінські не в двоповерховому будинку навчального закладу, а в розташованому поруч флігелі. Він зберігся, але його переобладнали під котельню.

Фольклористка Тамара Сис-Бистрицька згадувала: «Ми завжди милувалися цією парою. Свідзінський статний, чорнявий, світлоокий, а поруч дружина, як зірниця. Ще більше подобалася їх донечка з незвичним іменем — Мирослава. Бувало так, що у

святкові дні директор школи, наш великий друг і улюбленець Дмитро Мефодійович Нагнойний, запрошував Свідзінського на дитячі ранки. Він з'являвся разом із Мирославою, сідав у першому ряді, тримаючи на колінах дитину. Зінаїда Йосипівна проводила святкування. Завжди хтось із старшокласників декламував вірш нашого гостя. Ми гучно били в долоні».

Що ж могли декламувати діти? Сьогодні важко сказати. У першій збірці поета «Ліричні поезії», виданій 1922 року в Кам'янці-Подільському, є достатньо чудових замальовок. Таких, наприклад, як «Дощ»:

Набігають бистрі хмари
На сади на весняні.
Загримить, по листю вдарить
І затихне вдалині.

Перейде, а по годині
З чаші світлої униз
Стрімголов ізнову рине
Буйних крапель бистрий блиск

Цікавою могла бути для дітей і весняна замальовка:

Весна. Розкрились небеса.
Збудилось все, що жити здібне.
І от згортають діти знов
Торішнє листя непотрібне.

Веселі діти: гомін, сміх...
Вони весні служити раді:
Нехай тепер трава росте —
Ніщо не буде на заваді.

Якщо діти з радістю декламували вірші Свідзінського з його першої збірки, то критика поставилася до неї з насторогою. Так, студент Кам'янець-Подільського ІНО Валер'ян Поліщук, відзначивши, що «поет щирий, цікавий, творчість свою черпає з сирої глибини українського слова, що наближається до пісні», закинув Свідзінському, що «він сліпий», бо «велике, що шумить кругом, лишилось непоміченим для його ока». Справді, віршів про партію, комсомол у збірці поета немає.

Ще один студент ІНО Іван Дніпровський відзначає в збірці «красиву, молоду, свіжу мову, тонкі відчуття, розсипані перлами по всіх сторінках». І водночас дорікає: «Володимир Свідзінський не тільки пише бога з великої букви, він поклоняється Діві Марії і всьому сонму прісних її, про що кілька разів зазначається тоном глибокої молитовної пошани». Ось початок цього вірша «Каплиця»:

Ой у полі, полі,
При тихому долі,
Не цвіт на калині біліє,
То біла капричка
Стоїть невеличка

Край шляху, де льон голубіє.
А в тій капличці
Чудовий образ
Діви Марії сіяє,
На лоні в неї мале дитятко,
Як янголятко,
Зеленою віткою грає.

В іншому вірші поет прославляє зелені свята:

Зелені свята, весняні свята!
Липовим гіллям замаєна хата,
Липовим гіллям, татарським зіллям,
Чим весна багата.

Не забуває він і про яблучного Спаса:

То на Спаса рано-пораненько
Не червоні маки зацвітали,
Зодягались люде хорошенько,
Колом церкву обступали.
Впливало сонце із-за саду,
Білу церкву рум'янило...

Можливо, зображена у вірші церква — Георгієвська на Польських фільварках, адже поет мешкав поблизу неї. Кам'янецькі мотиви звучать і пізніших віршах поета. Так, чотиривірш 1925

року, який мав відкривати збірку «Медобір», явно навіяно переїздом поета восени 1925 року до Харкова, прощанням із Кам'янцем, де тимчасово залишалися дружина й чотирирічна донька:

Темну осінню фіалку ти дала мені на прощання.
В книзі засохла вона, тільки пахощі легкі zostались.
Щоб у розтанні з тобою я згадував вечір сльотавий,
Сміх невідущий дитини і сльози твої неремстиві.

У циклі, присвяченому пам'яті дружини (померла 12 липня 1933 року), поет згадує Круглий провулок (чи, як тоді казали, заулок):

І ось заулок. Бур'ян, сміття.
Ми стоїмо коло брами,
І хоч нерано вже — з нами
Наше маленьке дитя.

За садами Підзамчя
Розораний сонцем гасне обліг.
Підбігає білий баранчик,
Ластиться тобі до ніг.

У вірші «Листок на холод скаржить ся листку», написанім 1939 року, поет згадує «на острові крутім камінний грамузд міста», згадує своє «житло в наскельному саду», «сонну церкву з золотим верхом», «сходи до ріки», «ряди хаток, притиснених до скель».

14 жовтня 2011 року на будинку урочисто відкрито меморіальну дошку Володимиру Свідзінському (автор Олександр Кордончук).

8 вересня 2012 року тут у рамках міжнародного поетичного фестивалю «Meridian Czernowitz» виступали український поет Юрій Андрухович і польський поет Томаш Ружицький.

ПУШКІНЬКА ВУЛИЦЯ

25 липня 1921 року у Володимира та Зінаїди Свідзінських народилася донька Мирослава. У документі про її народження зафіксовано адресу: Пушкінська, 19. Очевидно, за цією адресою Свідзінські жили до переїзду в Круглий провулок. Сучасний будинок № 19 вулиці Пушкінської розташований на розі з вулицею Каліською (в часи Свідзінського — на розі із Казарменим провулком). Цілком можливо, що це той будинок, в якому винаймали житло Свідзінські.

Ще одна адреса на Пушкінській вулиці згадується в листі Свідзінського, адресованому в Кам'янець-Подільський до Олени Чілінгарової: «А тепер, коли б я опинився чудом у Кам'янці, то пішов би просто на Пушкінську № 46 і розмовляв би з Вами годин 10 підряд, називаючи Вас Леночкою. Як жалко, що це неможливо». Цей будинок, очевидно, не зберігся через інтенсивну забудову цієї частини вулиці багатоповерхівками.

ВУЛИЦЯ ІМЕНІ СВДІЗІНСЬКОГО

Така вулиця в Кам'янці-Подільському з'явилася 2006 року.

Чимало зусиль для цього доклали Микола Васьків та Олег Рарицький з національного університету. Вулиця Свідзінського розташована на Польських фільварках, де поет жив, а в одному з листів до Олени Чілінгарової (від 31 травня 1935 року) зізнався, що на Польських фільварках знає «кожен камінчик». Вулиця проходить біля Георгіївської церкви (в якій, цілком ймовірно, вінчалися Володимир Свідзінський і Зінаїда Сулковська), поруч із Круглим провулком. До 2006 року це була вулиця Максима Горького, якого з Кам'янцем нічого не пов'язує.

Приємно, що гідний поет гідно поцінований у місті свого дитинства й молодості. 1924 року в Кам'янці-Подільському поет гірко зронив:

Так я між вами живу, самотній в притаєних думках,
Як на торговищі в місті випадком посаджене древо:
Чи обкидається бростю, чи листя скровлене ронить,
В вирі юрби клопітної ніхто не зважає на нього.

Ні, сьогодні ми вже не «вир юрби клопітної», яка не помічає і не навіть не хоче помічати навколо себе скромних, але надзвичайно талановитих людей.

Іван Дзюба «Засвітився сам од себе»³

Володимир Свідзинський і за життя не посідав у нашій поезії того місця, на яке заслуговував. Хоч окремі, певні смаку поцінувачі швидко зауважили його і поставили високо, все ж загалом для літературної свідомості він лишався десь трохи осторонь творчого виру, на периферії літературного життя, затінений більшими постатями і затлумлений гучнішими голосами. В. Свідзинський не відзначався ні творчим розмахом, ні енергією шукань, ні продуктивністю. І якщо були тоді поети, котрі ще за юнацьких літ зажили гучної слави, то натомість В. Свідзинський лише в двадцять сім років (1912) надрукував першого вірша (в «Українській хаті»), а перша його збірка «Ліричні поезії» вийшла 1922 року, коли авторові було вже тридцять сім. І з самого початку в нього зрілий роздум та зажурений спогад переважали над юнацьким запалом... Володимир Свідзинський як поет — набагато більший за того, ким він уявлявся собі самому і, на жаль, загалові своїх сучасників... Є у Свідзинського сумовита поезія про осінь, що збирає сухозлітку листя та стебельну ламань. І я так само тепер ходжу, каже поет, збираю сухозлітку «того, що молодість дала, а я згубив так необачно».

Коли б зібрати якнайбільше! Нехай тоді глуха зима, Нехай залізо самоти, Я б засвітився сам од себе...

³ передрук: Дзюба І. «Засвітився сам од себе». *Срібний Птах* : хрестоматія з української літератури. Київ : Освіта, 2006. Ч. І. С. 69-71.

Не нам віднайти те, що поет утратив на дорогах життя, але якби нам «зібрати» бодай те, що він на цих дорогах зберіг, і все те поновити, то й тоді б він «засвітився сам од себе» і сяяв би для людей нового часу дивним світлом.

Це справді дивний поет, а якоюсь мірою для передвоєнної української літератури чи й не унікальний. Йдеться про неймовірну душевну й поетичну стабільність у добу неймовірних громадянських та творчих еволюцій; і йдеться також про те, що він чи не єдиний на ту пору поет, мистецька доля якого позначена безперервною лінією творчого зростання в раз обраному напрямку, хоч це і видно тільки тепер. У всякім разі, верховина його творчості — це не збірка 1922 року «Ліричні поезії» і не збірка 1927 року «Вересень», але збірка 1940 року «Поезії» — і це вже само по собі вельми парадоксально.

Свідзинський, як, мабуть, і кожен справжній поет, сучасний, тільки не так зовнішніми реаліями, як внутрішнім сенсом своєї поезії. А в чомусь і полемічно сучасний. Володимирові Свідзинському випала доля тих поетів, які набирають остаточних розмірів та остаточної значущості свого обличчя з бігом часу і які для нащадків можуть важити чи не більше, ніж для сучасників.

Мабуть, у кожного справжнього поета потреба самовиявлення тотожна з потребою самоутвердження, подолання своєї відокремленості від світу, духовного опанування світового буття. Одні вдовольняють цю потребу шляхом саморозпросторення,

завдяки своєрідній духовній «агресивності» й невситимості; інші ж зосереджуються в собі, відмовляються від зовнішньої активності заради пошукування внутрішньої точки доторкнення до потаємного пульсу космічного буття.

Тиша і самотність — найчастіше вживані у В. Свідзинського поняття, найпостійніше означення пошукуваних ним обставин для духовного самовиявлення. «Самота» Свідзинського — це, скажімо, не драматична філософська самота Сен Жона Перса, не гіркувата, саркастична й інтелігентно-артистична самота Євгена Плужника. «Самота» В. Свідзинського — спокійна, добра і роздумлива, а його «тиша» — м'яка, ненапружена, врівноважена. Це самота вивільнення від випадкового й дріб'язкового задля сутнього; це тиша неперервного самонародження життя, тиша триваючого дива самоусвідомлення і все нового відчуття своєї глибинної причетності до великого і радісного кругообігу природи. А втаємничитися в мову природи — то найбільший здобуток для нашого поета, бо:

Ніхто ж не скаже нам того,

Що добра крапля дощова.

Природа для поета сповнена живих діючих сил, вона для нього незупинне диво, і він щоразу пробує схопити її незбагненні чародійства. Тут є й щось від античної мудрої наївності з її баченням філософської проблематики крізь найелементарніші з'яви буття, і поганська ритуальність, здорова народнопоетична

«містика» — тобто те естетичне переживання глибинного, донаукового народного світогляду, яке, щедро і невимушено живлячи поетичну уяву містким пластичним матеріалом з просторої і рухливої підсвідомості, вкупі з ледь чутним настроєм «природничої» сюрреалістичності, надає зовні традиційній поезії В. Свідзинського «на теми природи» внутрішньо сучасного, модерного характеру.

Поетичні оповіді В. Свідзинського про якісь природничі явища — це кожного разу закінчений сюжет певного буття, вичерпана пригода думки, вивершений роздум про феномен життя, dokonana цілість його переживання. Зі своєю, кожного разу неповторною драматургією.

Загалом же поезія В. Свідзинського досить розмаїта і різнорідна. Аж дивно, що поет, котрий написав так мало (принаймні нам відомо мало з написаного ним), здавався таким пасивним, відстороненим від буяння життя (з тих, хто «вариться у власному соку»), — насправді такий багатий, різноякісний і багатоликий. Він і виразно суб'єктивний лірик, і епічний хист йому не чужий; журна задума і миросдайний спокій споглядання так само йому притаманні, як і невідома екзистенційна тривога; чіпка помічальність і добротна реалістична описовість лучаться в нього з тим, що тепер звуть еліптичністю» поетичного мислення, а пафос натуральності, природності — з химерною міфотворчістю... Свідзинський високою мірою виборчий, сугестивний і зосереджальний; шляхами поетичної інтуїції він увіходить у

внутрішній потаємний взаємоплин речей, дає свій, підвладний критеріям загальної очевидності і водночас виразно індивідуальний, розтин світу; і де один з небагатьох в українській поезії випадків, коли дар емоційного переживання, густина побутових помічань, розкіш предметної пластики злучилися з дисципліною думки, вирафінуваною душевною культурою, заглибленою рефлексією і наполегливістю самоспоглядання...

Сучасний поет, сучасний поцінувач поезії може повчитися у В. Свідзинського багато чому — і поваги до слова, і стилістичних тонкощів, і чарів поетичної магії, і шукання скарбниць народної поезики, — але найбільше: сили бути самим собою.



Володимир Свідзінський у підлітковому віці

Фото : <https://www.facebook.com/photo?fbid=1265273268109455&set=a.721934152443372>



Фото :

https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%A1%D0%B2%D1%96%D0%B4%D0%B7%D1%96%D0%BD%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B8%D0%B9_%D0%92%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B4%D0%B8%D0%BC%D0%B8%D1%80_%D0%AE%D1%85%D0%B8%D0%BC%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D1%87



Фото з книги «Володимир Свідзінський. Вибрані твори»

В. Свідзінський

Перша збірка В. Свідзінського «Ліричні комедії»
1922 р.



В. Свідзінський



Фото :

https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%A1%D0%B2%D1%96%D0%B4%D0%B7%D1%96%D0%BD%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B8%D0%B9_%D0%92%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B4%D0%B8%D0%BC%D0%B8%D1%80_%D0%AE%D1%85%D0%B8%D0%BC%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D1%87



Зінаїда Сулковська, майбутня дружина
В. Свідзінського. 1911 р.

Фото : <https://podolyanin.com.ua/history/50633/>



Свідзинський Володимир з донькою
Мирославою, кінець 1920-х рр.

Фото : <https://podolyanin.com.ua/history/50772/>



Володимир Свідзінський, Зінаїда
Свідзінська, особа крайня
праворуч – невідома, здогадно
дружина брата Зінаїди, Бориса
Сулковського, полковника УНР

Фото : <https://podolyanin.com.ua/history/50772/>



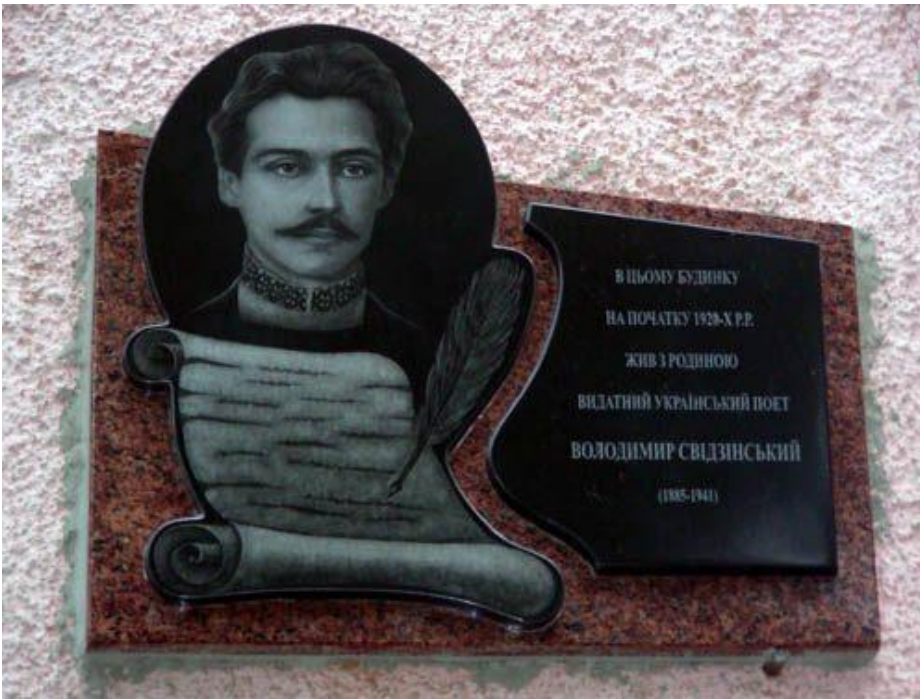
Подільська духовна семінарія (нині 1 навчальний корпус Закладу вищої освіти «Подільський державний університет»). Тут навчався батько поета, потім сам поет. 1904 р. семінарію закінчив його старший брат Георгій.

Фото : https://k-p.net.ua/istoriya_kamyantca/pamiatku/5626-podlska-duhovna-semnarya-storya-zakladu.html



Будинок в Круглому провулку, 5, в якому мешкало подружжя Свідзінських.
м. Кам'янець-Подільський

Фото : <https://podolyanin.com.ua/history/50772/>



Меморіальна дошка Володимиру Свідзінському.
Встановлено 14 жовтня 2011 року на будинку в Круглому провулку, 5.

Фото : <https://podolyanin.com.ua/history/50772/>

Меморіальна дошка Володимиру
Свідзінському, м. Харків.

Встановлено у 2016 році на фасаді
будівлі Харківської обласної
організації Національної спілки
письменників України



Фото :

https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%A1%D0%B2%D1%96%D0%B4%D0%B7%D1%96%D0%BD%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B8%D0%B9_%D0%92%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B4%D0%B8%D0%BC%D0%B8%D1%80_%D0%AE%D1%85%D0%B8%D0%BC%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D1%87



Пам'ятний знак
Володимирові Свідзінському. м. Кам'янець-
Подільський

«Добре, що пам'ятний знак В. Свідзінському встановлений тут, у цьому сквері, так поет чи його душа буде завжди з молоддю, яку він так любив і мріяв бачити її щасливою, ніж почувався сам. Може, упокоїться, нарешті, його душа, літатиме над цим місцем, яке стало символічною могилою поета. Він любив тишу і спокій, лише в такій атмосфері творилися його пісні» сказала на урочистому мітингу-панахиді Елеонора Соловей (Сохацька Є. Поет смутку і печалі. Кам'янець-Подільський вісник. 2006. 27 жовт., № 43. С. 9.)

Фото : <https://www.facebook.com/photo?fbid=1387986216662600>



Фото : <https://www.instagram.com/p/DOOmBVkj1K/>



Володимир Свідзінський

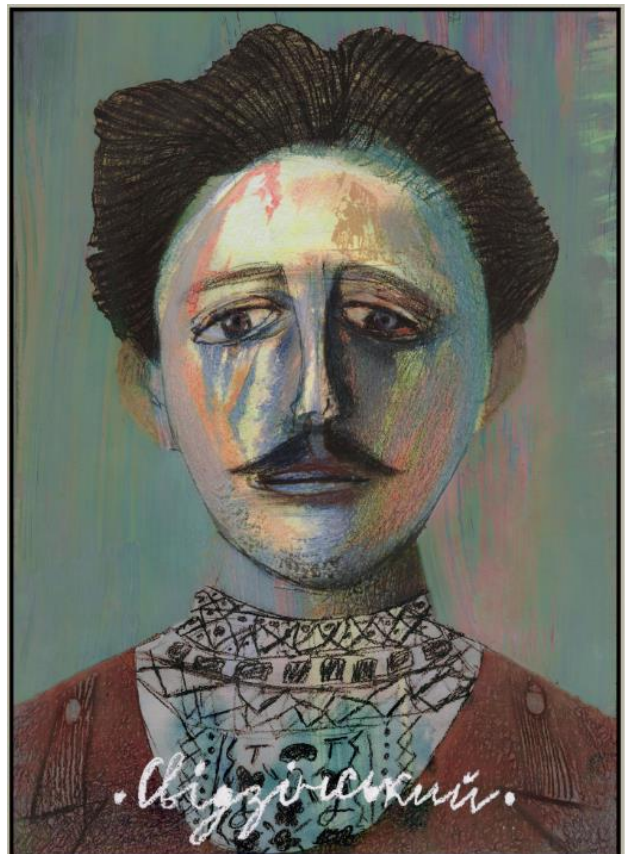
Художник: Анна Сарвіра

Фото :

<https://www.facebook.com/photo.php?fbid=780133745380753&id=111190268941774&set=a.754494921277969>

Фото :

<https://www.instagram.com/p/C5x1yieNelZ/>



БІБЛІОГРАФІЯ ТВОРЧОСТІ ВОЛОДИМИРА ЮХИМОВИЧА СВІДЗІНСЬКОГО



Твори Володимира Свідзінського

1. Ліричні поезії / Володимир Свідзинський. – Кам'янець : Всеукраїнське державне видавництво, 1922. – 54 с.
2. Поезії / В. Свідзінський // Червоний шлях. – 1926. – № 10. – С. 65-67.
3. Дві казки / В. Свідзінський // Літературний журнал. – 1939. – № 4. – С. 60-64.
4. З книги «Медобір» / В. Свідзінський // Літературний журнал. – 1940. – № 6. – С. 57.
5. Поезії / В. Свідзінський. – Львів : Радянський письменник, 1940. – 120 с.
6. Володимир Свідзінський [поезії] // Обірвані струни: антологія поезії поляглих, розстріляних, замучених і засланих 1920–1945 / вибір, передм. й дов. Богдана Кравцева. – Нью-Йорк : Наукове Т-во ім. Шевченка в Америці, 1955. – С. 89-106.
7. Вибрані поезії / В. Свідзінський ; вступ. ст. Яра Славутича. – Едмонтон : Славута, 1961. – 64 с.
8. Медобір : поезії / В. Ю. Свідзинський ; [ред.-вид. О. Веретенченко ; упоряд. і прим. Б. Кравціва]. – Балтімор : Сучасність, 1975. – 204 с. : іл., портр.

9. Володимир Свідзінський [поезії] // Оріон золотий: любовна лірика українських радянських поетів : збірник. – Київ : Молодь, 1986. – С. 49-53.
10. Поезії / Володимир Свідзінський ; упоряд., вступ. ст. та приміт. В. В. Яременка. – Київ : Радянський письменник, 1986. – 349 с. – (Бібліотека поета).
11. Чудесна тростка / Володимир Свідзінський. – Київ : Веселка, 1990. – 24 с.
12. Володимир Свідзінський [поезії] (1885-1941) // Українське слово : хрестоматія української літератури ХХ ст. У 3-х кн. – Київ : Рось, 1994. – Кн. 3. – С. 312-429.
13. Ліричні поезії / Володимир Свідзінський // Дніпро. – 1996. – № 1-2. – С. 105-115.
14. Свідзінський В. Невідомі поезії // Березіль. – 1996. – № 7-8. – С. 9-12.
15. Володимир Свідзінський [поезії] // Рідне слово. У 2-х кн. / упоряд. : З. Д. Варавкіна, А. І. Мовчун, М. Ф. Черній. – Київ : Либідь, 1999. – Кн. 2 : Українська дитяча література. – С. 123-127.
16. Володимир Свідзінський [поезії] // Українське слово. В 4 кн. : хрестоматія української літератури та літературної критики ХХ ст. / упоряд. Василя Яременка. – [Вид. друге, змін., доопрац., доп.]. – Київ : Аконіт, 2001. – Кн. 2 : Культурно-історична епоха модернізму. Високий (розвинутий)

модернізм (1922-1940): від «Антології» (1920) і «Камен» (1924) М. Зерова до «Поезій» (1940) В. Свідзінського. – С. 744-757.

17. Свідзінський В. З недрукованого та незібраного // Література плюс. – 2001. – № 5, (липень). – С. 11.
18. Живуща вода : поезії (вибрані твори) / В. Ю. Свідзинський ; авт. передм. В. Коломієць. – Київ : Київська правда, 2002. – 192 с.
19. Володимир Свідзінський. Лірика // Мандрівник і риболов. Природа у творчості Володимира Свідзінського й Максима Рильського / упоряд. І. Андрусак. – Київ : Факт, 2003. – С. 19-100. – (Літературний проект «Текст+Контекст». Знакові літературні доробки та навколо них) (*тут же Володимир Свідзінський. Листи, с. 201-128*).
20. Поезії / В. Свідзинський. – Луцьк : РВВ «Вежа» Волинського держ. ун-ту ім. Лесі Українки, 2003. – 398 с.
21. Твори : у 2 т. / В. Свідзінський ; упоряд., підгот. текстів, ст. та комент. Е. Соловей ; Укр. наук. ін-т Гарвард. ун-ту, Ін-т критики. – Київ : Критика, 2004. – – (Відкритий архів. Нове українське письменство).

Т. 1 : Поетичні твори. – 2004. – 584 с. : портр.

Т. 2 : Переклади. Статті. Листи. – 2004. – 512 с.

22. Володимир Свідзінський [поезії] // Літературна Хмельниччина ХХ століття : хрестоматія / упоряд.

Микола Федорович Федунець. – Хмельницький, 2005. – С. 34-40.

23. Володимир Свідзинський (1885-1941) і його творчість // Срібний Птах : хрестоматія з української літератури : для 11 класу загальноосвітніх навчальних закладів / упоряд. : Григорій Семенюк, Микола Ткачук, Анатолій Гуляк. – Київ : Освіта, 2006. – Ч. I. – С. 64-69.
24. Володимир Свідзинський [поезії] // Золоті рядки української поезії: Розстріляне Відродження. – Донецьк : ТОВ ВКФ «БАО», 2008. – С. 6-34.
25. Володимир Свідзинський. Лесі Челінгаровій // Томенко М. В. Теорія українського кохання / М. В. Томенко. – 3-тє вид. – Київ : Генеза, 2010. – С. 103.
26. Вибрані твори / Володимир Свідзинський ; упоряд. Елеонора Соловей. – Київ : Смолоскип, 2011. – 499 с. : іл. – (Серія «Розстріляне Відродження»).
27. Чудесна тростка: казки / Володимир Свідзинський ; [ідея видання, підгот. текстів, післям. Елеонори Соловей]. – Київ : Грані-Т, 2011. – 72 с. : іл.
28. Володимир Свідзинський [вірші] (1885-1941) // Слово Просвіти. – 2012. – 7-13 черв., № 23. – С. 8-9.
29. Поезії / В. Ю. Свідзинський ; [упорядкув., передм. та комент. Е. С. Соловей] ; Ін-т літ. ім. Т. Г. Шевченка НАН України. –

Харків : Фоліо, 2013. – 347, [1] с., [1] арк. портр. – (Українська література. Колекція).

30. Тай-зілля : збірка поезій / В. Свідзінський. – Кам'янець-Подільський : Рута, 2015. – 332 с.
31. Там, на рідній межі... / В. Свідзінський. – Хмельницький : Обласний літературний музей, 2015. – 36 с.
32. [Поезії]. Володимир Свідзінський // Розстріляне відродження. Куліш, Налепинська-Бойчук, Падалка, Підмогильний, Плужник, К. Поліщук, Свідзинський. – Харків : Фоліо, 2023. – С. 323-351.

переклади

33. Іванов І. Халдеї : культурно-історичний нарис / І. Іванов ; пер. В. Свідзінський. – Кам'янець-Подольський : Друкарня Дністер, 1920. – 84 с.
34. Гюго В. Останній день засудженого / Віктор Гюго ; пер. В. Свідзінський. – Харків : ДВОУ «Література і мистецтво», 1931. – 115 с.
35. Тургенєв І. С. Вибрані твори : пер. з рос. / І. С. Тургенєв ; вступ. ст. М. К. Клемана. – Київ : 1937. – 651 с. *(в книгу увійшли твори перекладені В. Свідзинським, а саме: романи – Дворянське гніздо, с. 194-277 ; Напередодні, с. 278-355 ; повісті й оповідання – Три портрети, с. 459-473 ; Муму, с. 474-488 ; Ася, с. 489-512 ; Степовий король Лір, с. 513-550 ; Весняні води, с. 551-621 ; Пунін і Бабурін, с. 622-651).*

36. Тургенєв І. С. Ася. Перше кохання : оповідання / пер. В. Свідзінський, М. Рудинська ; худ. Ю. П. Шейніс. – Київ : Дніпро, 1968. – 151 с. : 8 л. іл.
37. Оси / [пер. Володимира Свідзінського ; за ред. Андрія Содомори] // Арістофан. Комедії : пер. із старогрецьк. / Арістофан. – Київ : Дніпро, 1980. – С. 159-234. – (Вершини світового письменства ; Т. 31).
38. Гесіод. Роботи і дні / пер. Володимира Свідзінського // Золоте руно : з античної поезії : збірка. – Київ : Веселка, 1985. – С. 31-33.

Про Володимира Свідзінського

39. Володимир Свідзінський // Лейтес А. Десять років української літератури (1917–1927) / А. Лейтес, М. Яшек ; за заг. ред. С. Пилипенка ; Ін-т Т. Шевченка. – Харків : Держвидав України, 1928. – Т. 1 – С. 427.
40. Савченко Я. З поточної художньої літератури [розділ VII про В. Свідзінського, поетичну збірку «Вересень»] / Яків Савченко // Життя й революція : місячник. – Київ : Держвидав України, 1928. – Кн. X, жовтень. – С. 94-96.
41. Веретенченко О. Спалений поет / Олекса Веретенченко // Наші дні. – 1943. – Ч. 11. – С. 9-10.

42. Розмай О. «Майстер поза простором і часом» / О. Розмай // Арка. – 1947. – № 4. – С. 13.
43. Щербина Н. Поет нездоланного духу (Пам'яті В. Є. Свідзінського) / Н. Щербина // Наше життя. – Аугсбург, 1948. – 7 берез., № 11. – С. 5 ; 14 берез., № 12. – С. 5 ; 21 берез., № 13. – С. 5.
44. Володимир Свідзінський // Обірвані струни: антологія поезії поляглих, розстріляних, замучених і засланих 1920–1945 / вибір, передм. й дов. Богдана Кравцева. – Нью-Йорк : Наукове Т-во ім. Шевченка в Америці, 1955. – С. 90.
45. Стус В. Зникоме розцвітання особистості / В. Стус. – Львів : Просвіта, 1956. – 106 с.
46. Володимир Свідзінський // Із поезії 20-х років : збірник. – Київ : Радянський письменник, 1959. – С. 311-314.
47. Свідзінський Володимир // Онацький Є. Українська мала енциклопедія : 16 кн. : у 8 т. / Є. Онацький. – Буенос-Айрес, 1964. – Т. 7, кн. XIII : Літери Риз – Се. – С. 1692-1693.
48. Свідзінський Володимир Юхимович // Українські письменники : біобібліографічний словник. – Київ, 1965. – Т. 5. – С. 415-416.
49. Коротич В. Володимир Свідзінський / В. Коротич // Поезія – 68. – Київ, 1968. – Вип. 2. – С. 58-60.

50. Свідзінський Володимир Юхимович // Український радянський енциклопедичний словник : [у 3 т.] / гол. ред. М. П. Бажан. – 1-ше вид. – Київ : Гол. ред. УРЕ АН УРСР, 1968. – Т. 3 : Плюс – Ї. – С. 228.
51. Свідзінський Володимир Юхимович // Письменники Радянської України : біобібліографічний довідник / упоряд. : Олег Килимник, Олександр Петровський. – Київ : Радянський письменник, 1970. – С. 379 ; портр.
52. Свідзінський Володимир // Енциклопедія українознавства : словникова частина : [в 11 т.] / Наукове товариство імені Шевченка ; гол. ред. Володимир Кубійович. – Париж ; Нью-Йорк : Молоде життя, 1973. – Т. 7 : [Пряшівщина-Сиг]. – С. 2724.
53. Дзюба І. «... Засвітився сам од себе» // Свідзінський В. Ю. Медобір : поезії / В. Ю. Свідзинський ; [ред.-вид. О. Веретенченко ; упоряд. і прим. Б. Кравціва]. – Балтімор : Сучасність, 1975. – С. 165-177.
54. Кравців Б. Медобір В. Свідзінського / Б. Кравців // Свідзінський В. Ю. Медобір : поезії / В. Ю. Свідзинський ; [ред.-вид. О. Веретенченко ; упоряд. і прим. Б. Кравціва]. – Балтімор : Сучасність, 1975. – С. 179-185.
55. Райс Е. Володимир Свідзінський // Свідзінський В. Ю. Медобір : поезії / В. Ю. Свідзинський ; [ред.-вид.

- О. Веретенченко ; упоряд. і прим. Б. Кравціва]. – Балтімор : Сучасність, 1975. – С. 151-164.
56. Чернишов А. Харківські силуети. Володимир Свідзінський / А. Чернишов // Прапор. – 1981. – № 9. – С. 122.
57. Гай-Головко О. Смертельною дорогою : події нашого часу : [автобіографічна повість] у 3 т. / Олекса Гай-Головко. – Вінніпег, Канада : Видавнича спілка Тризуб, 1983. – Т. 2. – 203 с. *(На сторінках повісті оживають образи відомих людей, письменників «Розстріляного відродження», серед яких є й Володимир Свідзінський.*
Т. 1 трилогії видано в Канаді 1979 р. на 283 с., Т. 3 видано в Тернополі 2001 р. на 222 с.)
58. Гетьманець М. Ф. Свідзінський Володимир Юхимович // Українська радянська енциклопедія : у 12 т. / гол. ред. М. П. Бажан. – 2-ге вид. – Київ : Гол. ред. УРЕ, 1983. – Т. 10 : Салют – Стоговіз. – С. 59.
59. Мацько В. Співець землі Подільської / В. Мацько // Прапор Жовтня. – 1984. – 2 черв., № 87. – С. 4. (Поет Володимир Юхимович Свідзінський).
60. Володимир Свідзінський // Антологія української поезії в 6 т. – Київ : Дніпро, 1985. – Т. 4 : Українська радянська поезія : твори поетів, які ввійшли в літературу в 1917–1932 рр. – С. 154-160.

61. Пилинська-Чілінгарова О. Що згадалося про поета / О. Пилинська-Чілінгарова // Прапор. – 1985. – № 10. – С. 172-177.
62. Чернишов А. «Поет неповторний, своєрідний, тонкий» : до 100-річчя Володимира Свідзинського / А. Чернишов // Прапор. – 1985. – № 10. – С. 169-171.
63. Шевчук В. Образ поета : до 100-річчя від дня народження Володимира Свідзинського / В. Шевчук // Вітчизна. – 1985. – № 9. – С. 181-186.
64. Яременко В. Лірика Володимира Свідзинського / В. Яременко // Свідзинський В. Поезії / Володимир Свідзинський. – Київ : Радянський письменник, 1986. – С. 3-27. – (Бібліотека поета).
65. Дзюба І. Володимир Свідзинський / І. Дзюба // Письменники Радянської України. – Київ, 1987. – Вип. 13. – С. 113-141.
66. Свідзинський Володимир Юхимович // Український радянський енциклопедичний словник : [у 3 т.] / гол. ред. Бабичев Ф. С. – 2-ге вид. – Київ : Гол. ред. УРЕ АН УРСР, 1987. – Т. 3 : Портулак – Ї. – С. 177.
67. Сис Т. Співець Поділля / Т. Сис // Прапор Жовтня. – 1987. – 21 листоп., № 187. – С. 4. (Поет В. Ю. Свідзинський).
68. Рибалко О. Знайдено в архівах: шкід до життєпису В. Свідзинського / О. Рибалко // Вітчизна. – 1989. – № 1. – С. 144-147.

69. Свідзінський Володимир Юхимович // Письменники Хмельниччини : бібліографічний покажчик. – Хмельницький, 1989. – С. 86.
70. Дзюба І. Слово про поетове дитинство / І. Дзюба // Слово і час. – 1990. – № 10. – С. 50-52.
71. Володимир Свідзінський // ...З порога смерті... : письменники України – жертви сталінських репресій / [упоряд. О. Г. Мусієнко]. – Київ : Радянський письменник, 1991. – Вип. 1. – С. 386-388 ; фото.
72. Коцюбинська М. Перегук душ: Василь Стус про Володимира Свідзінського / Михайлина Коцюбинська // Слово і час. – 1991. – № 5. – С. 3-4.
73. Мацько В. Не ошукайся, доле [про поета Володимира Свідзінського] / Віталій Мацько // Кам'янець-Подільський вісник. – 1991. – 23 жовт., № 83-84. – С. 8.
74. Розмаїття світів (До питання про перервані традиції: Свідзінський, Антонич) // Соловей Е. Поезія пізнання : (філософська лірика в сучасній літературі) / Е. Соловей. – Київ : Дніпро, 1991. – С. 89-150.
75. Свідзінський Володимир Юхимович // Мацько В. Літературне Поділля / Віталій Мацько. – Хмельницький : Хмельн. ред.-вид. відділ, 1991. – С. 62-63.

76. Степанов Ф. Тернова доля : до 50-річчя від дня трагічної загибелі Володимира Свідзінського / Ф. Степанов // Сільські обрії. – 1991. – № 10. – С. 26.
77. Володимир Свідзінський // Славутич Я. Меч і перо : вибрані дослідження, статті та огляди / Я. Славутич. – Київ : Дніпро, 1992. – С. 245 – 252.
78. Володимир Свідзінський // Славутич Я. Розстріляна муза: Мартиролог : нариси про поетів / Я. Славутич. – 2-ге вид., випр. і допов. – Київ : Либідь, 1992. – С. 109-115.
79. Неборак В. Смерть і вічність у поезії Володимира Свідзінського (натурфілософський аспект) / В. Неборак // Світовид. – 1992. – № 2 (7). – С. 104-112.
80. Боровий В. «...І в полум'я знову вернусь!» : [про В. Свідзінського] / В. Боровий // Визвольний шлях. – 1993. – № 2. – С. 194-195.
81. Вікторова Г. Загублений талант : [про поета В. Свідзінського] / Г. Вікторова // Український засів. – 1993. – Ч. 3. – С. 89.
82. Володимир Свідзінський // Історія української літератури ХХ ст. / за ред. В. Г. Дончика. – Київ : Либідь, 1993. – Кн. 1. – С. 334-345.
83. Володимир Свідзінський // Український засів : часопис національної інтелігенції. – Харків, 1993. – № 3. – С. 61-88.

84. Володимир Свідзінський. Його трагічна поезія // Очима серця : Ув'язнена лірика / [упоряд. В. І. Боровий]. – Харків : Основа, 1993. – С. 310-311.
85. Свідзінський Володимир Юхимович // Баженов Л. В. Поділля в працях дослідників і краєзнавців ХІХ-ХХ ст. : Історіографія. Біобібліографія. Матеріали / Л. В. Баженов. – Кам'янець-Подільський, 1993. – С. 343.
86. Сис Т. Спогад про поета [Володимир Свідзінський] / Тамара Сис // Кам'янець-Подільський вісник. – 1993. – 27 листоп., № 94. – С. 2.
87. Соловей Е. Володимир Свідзинський і російська поетична традиція / Е. Соловей // Питання літературознавства : наук. зб. / Чернів. держ. ун-т ім. Федьковича. –Чернівці, 1993. – Вип. 1. – С. 107-115.
88. Соловей Е. Поезія Володимира Свідзинського як явище внутрішньої еміграції / Е. Соловей // Другий міжнародний конгрес українців : доп. і повідомл. : літературознавство, Львів, 22-28 серп. 1993 р. – Львів, 1993. – С. 208-209.
89. Володимир Свідзинський (1885-1941) // Історія української літератури ХХ століття. У 2-х кн. / за ред. В. Г. Дончика. – друге вид., стереотип. – Київ : Либідь, 1994. – Кн. 1 : (1910-1930-ті роки). – С. 334-345.
90. Дзюба І. «Засвітився сам од себе» : [про творчість В. Свідзинського] / Іван Дзюба // Українське слово. У 3 кн. :

хрестоматія укр. літ. та літ. критики XX ст. / [упоряд. : В. Яременко, Є. Федоренко]. – Київ, 1994. – Кн. 1. – С. 402-410.

91. Василенко Н. Багряні згадки про Свідзинського / Н. Василенко // Слобода. – 1995. – 1 нояб. – С. 6.
92. Зборовець І. Обставини загибелі поета В. Свідзинського / Іполит Зборовець // Краєзнавство. – 1995. – № 1-4. – С. 53-55.
93. Медвідь В. Володимир Свідзінський : поет ХХІ століття / В. Медвідь // Українське слово. – 1995. – 27 квіт. – С. 7.
94. Назаренко Є. Оспівував Поділля [Володимир Свідзінський] / Євген Назаренко // Подільські вісті. – 1995. – 2 листоп., № 125. – С. 4.
95. Овчаренко О. Полум'я поезії Володимира Свідзінського / Олександр Овчаренко // Слово і час. – 1995. – № 11-12. – С. 41.
96. Пастухова А. С. Лірика В. Свідзинського кам'янець-подільського періоду творчості / А. С. Пастухова // Матеріали ІХ-ої Подільської історико-краєзнавчої конференції. – Кам'янець-Подільський, 1995. – С. 325-326.
97. Свідзінський Володимир Юхимович // Літературна Харківщина : довідник / за заг. ред. М. Ф. Гетьманця. – Харків, 1995. – С. 282.
98. Соловей Е. Неканонічна традиційність : Володимир Свідзинський / Е. Соловей // Сучасність. – 1996. – № 2. – С. 98-114.

99. Соловей Е. Непомічена сенсація : [републікація першої зб. В. Свідзінського] / Е. Соловей // Рейтинг. – 1996. – Число 42. – С. 13-14.
100. Топольська Т. Н. Народнопоетичні номінації у творчості Володимира Свідзінського / Т. Н. Топольська // Культура слова. – 1996. – Вип. 48/49. – С. 54-59.
101. Яременко В. Над прочитанням нових сторінок життя й творчості Володимира Свідзінського / В. Яременко // Березіль. – 1996. – № 7-8. – С. 25.
102. Яременко В. Так починався Володимир Свідзінський / Василь Яременко // Дніпро. – 1996. – № 1-2. – С. 101-105.
103. Володимир Свідзинський (1885-1941) // Гроно нездоланих співців : літературні портрети українських письменників ХХ сторіччя, твори яких увійшли до оновлених шкільних програм : навч. посіб. для вчителів та учнів ст. кл. серед. шк. / [упоряд. В. І. Кузьменко ; ред. В. В. Чухліб]. – Київ : Український письменник, 1997. – С. 51-61.
104. Погребенник В. Ф. Володимир Свідзинський / В. Ф. Погребенник // Українська мова та література. – 1997. – № 22. – С. 1-4.
105. Володимир Свідзинський // Історія української літератури ХХ ст. (У 2 кн.) : підручник. – Київ : Либідь, 1998. – Кн. 1 : Перша пол. ХХ ст. – С. 172-177.

106. Типологія української філософської лірики ХХ ст. Міфософська типологічна лінія (Б.-І. Антонич, В. Свідзинський) // Соловей Е. Українська філософська лірика : [навчальний посібник] / Елеонора Соловей. – Київ: Юніверс, 1998. – С. 115-182.
107. Володимир Свідзинський // Моклиця М. Модернізм у творчості письменників ХХ століття : навч. посібник для студ. вузів / М. Моклиця. – Луцьк: Вежа, 1999. – Ч. 1 : Українська література. – С. 112-125.
108. Салімонович Л. Його спалили живцем... Не німці, а наші : нові подробиці про смерть поета В. Свідзинського жахають / Л. Салімонович // Україна молода. – 1999. – 6 трав. – С. 10.
109. Бондар-Терещенко І. Невідомий Свідзинський / Ігор Бондар-Терещенко // Кур'єр Кривбасу. – 2000. – № 6. – С. 127-140.
110. Бондар-Терещенко І. Як загинув Свідзинський / І. Бондар-Терещенко // Літературна Україна. – 2000. – 11 трав. – С. 11.
111. Бортняк А. Пам'ять відроджена з попелу / А. Бортняк // Хочу все знати. – 2000. – 4 жовт. – С. 2.
112. Володимир Свідзинський // Українська література. 11 клас : підручник для середньої загальноосвітньої школи / Р. В. Мовчан, Ю. І. Ковалів, В. Ф. Погребенник, В. Є. Панченко. – Київ ; Ірпінь : Перун, 2000. – С. 203-220.

113. Пічкур Д. В. Свідзінський: «Завжди любити щоб завжди помилялись» / Д. Пічкур // Зоряна криниця. – 2000. – 26 лют. – С. 4.
114. Свідзинський А. «Я виноград відновлення у ніч несу» / Анатолій Свідзинський // Київ. – 2000. – № 11-12. – С. 107-126.
115. Свідзінська-Ілляш З. Я з роду Свідзинських / Зінаїда Свідзінська-Ілляш // Київ. – 2000. – № 5-6. – С. 141.
116. Соловей Е. Володимир Свідзинський – перекладач: свобода і несвобода / Елеонора Соловей // IV Міжнародний конгрес українців : доп. та повідом. : Літературознавство, Одеса, 26-29 серп. 1999 р. / упоряд. і відп. ред. О. В. Мишанич. – Київ : Обереги, 2000. – Кн. 2. – С. 98-105.
117. Захаркін С. Володимир Свідзінський: невідомі сторінки / С. Захаркін // Література плюс. – 2001. – № 5, (липень). – С. 10.
118. Кернер Г. Міфотворчість у поезії Б.-І. Антонича і В. Свідзінського / Г. Кернер // Сучасність. – 2001. – № 12. – С. 125-139.
119. Линтварева-Чикаленко О. Був поетом професійним / Оксана Линтварева-Чикаленко // Кур'єр Кривбасу. – 2001. – Січень. – С. 86-90.
120. Свідзінський В. Ю. // З-над Божої ріки : літературний біобібліографічний словник Вінниччини / упоряд. і заг. ред.

А. М. Подолинного. – 2-ге вид. перероб. і доп. – Вінниця: Континент-ПРИМ, 2001. – С. 301-302.

121. Соловей Е. Міфологічний простір поезії Володимира Свідзинського / Е. Соловей // Біблія і культура : зб. наук. ст. – Чернівці : Рута, 2001. – Вип. 3. – С. 192-195.
122. Соловей Е. Невпізнаний гість: доля і спадщина Володимира Свідзинського / Е. Соловей // Дзеркало тижня. – 2001. – 19-26 жовт., № 41. – С. 21.
123. Соловей Е. Співзвучність поетичних світів : (Болеслав Лесьмян і Володимир Свідзинський) / Елеонора Соловей // Слово і час. – 2001. – № 9. – С. 40-44.
124. Стус В. Зникне розцвітання особистості / Василь Стус // Українське слово. В 4 кн. : хрестоматія української літератури та літературної критики ХХ ст. / упоряд. Василя Яременка. – [Вид. друге, змін., доопрац., доп.]. – Київ : Аконіт, 2001. – Кн. 2 : Культурно-історична епоха модернізму. Високий (розвинутий) модернізм (1922-1940): від «Антології» (1920) і «Камен» (1924) М. Зерова до «Поезій» (1940) В. Свідзинського. – С. 757-761.
125. Володимир Свідзинський (1885-1941) // Дукина Н. М. На добрий спомин... : повість про батька / Н. М. Дукина. – Харків : Березіль, 2002. – С. 497-503.
126. Лавріненко Ю. Володимир Свідзинський (літературна силуета) / Ю. Лавріненко // Розстріляне відродження :

антологія 1917-1933 : Поезія – проза – драма – есей. – Київ : Смолоскип, 2002. – С. 190.

127. Мельників Р. Володимир Свідзінський (Літературний образок) / Р. Мельників // Український письменник Володимир Свідзінський (1885-1941) : біобібліографічний покажчик / уклад. Н. І. Полянська. – Харків : Харків. держ. наук. бібліотека ім. В. Короленка, 2002. – С. 6. – (Повернені імена).
128. Сегеда Ю. Грані світогляду поета Володимира Свідзинського / Юрій Сегеда // Актуальні проблеми сучасної філології. Літературознавство / редкол. : О. Я. Поліщук [та ін.]. – Рівне, 2002. – Вип. 12. – С. 145-151.
129. Український письменник Володимир Свідзінський (1885-1941) : біобібліографічний покажчик / уклад. Н. І. Полянська. – Харків : Харків. держ. наук. бібліотека ім. В. Короленка, 2002. – 84 с. – (Повернені імена).
130. Борзенко О. І. Людина і природа в поезії В. Свідзінського / Борзенко О. І. // Вісник Харківського національного університету ім. В. Н. Каразіна. – Харків, 2003. – № 583. – С. 85-88. – (Серія «Філологія». ; Вип. 37 «Філологічні дослідження тексту»).
131. Володимир Свідзінський // Провідники духовності в Україні : довідник / редкол. : І. Ф. Курас (голова) та ін. – Київ : Вища школа, 2003. – С. 304-305.

132. Добрушина Т. Володимир Свідзінський і Болеслав Лесьмян : до формально-лінгвістичної типології поезії / Т. Добрушина // Слово і час. – 2003. – № 5. – С. 76-82.
133. Е. С. Конференція присвячена В. Свідзінському / Е. С. // Слово і час. – 2003. – № 5. – С. 95.
134. Іванчук В. Подільськими шляхами Володимира Свідзинського / В. Іванчук // Кам'янець-Подільський вісник. – 2003. – 18 лип., № 29. – С. 4. *(Талановитий поет, життя якого обірвалося трагічно, як і сотень його побратимів по перу – восени 1941 року його з групою заарештованих енкаведисти спалили живцем).*
135. Мандрівник і риболов. Природа у творчості Володимира Свідзінського й Максима Рильського / упоряд. І. Андрусяк. – Київ : Факт, 2003. – 349, [1] с. – (Літературний проект «Текст+Контекст». Знакові літературні доробки та навколо них).
136. Мельник В. «Друг, що загинув передчасно» / В. Мельник // Україна молода. – 2003. – 2 верес. – С. 12.
137. Мельников Р. Володимир Свідзінський: контекст для легенди / Р. Мельников // Від бароко до постмодерну. – Харків, 2003. – Т. 2. – С. 89-105.
138. Свідзінський А. «Я виноград відновлення у ніч несу...» : Володимир Свідзінський – творець прекрасного /

Анатолій Свідзінський. – Київ : Вид-во ім. Олени Теліги, 2003.
– 184 с.

139. Свідзінський Володимир Юхимович // Універсальний словник-енциклопедія. – 3-є вид. – Київ, 2003. – С. 1093.
140. Соловей Е. Колізії повернення поета [В. Свідзінського] / Е. Соловей // Критика. – 2003. – Число 10. – С. 23-25. 205.
141. Творчість Володимира Свідзинського : зб. наук. пр. / [редкол. : Л. Бублейник та ін.]. – Луцьк : РВВ «Вежа» Волин. держ. ун-ту ім. Л. Українки, 2003. – 344 с.
142. Горбатюк В. «Найпрекрасніша з квіток саду українського» Володимир Свідзінський – син Поділля / Василь Горбатюк // Подільські вісті. – 2004. – 3 лют., № 15. – С. 3.
143. Клименко В. Великдень В. Свідзінського / В. Клименко // Україна молода. – 2004. – 7 жовт. – С. 13.
144. Мисик В. Згадка про В. Є. Свідзінського / Василь Мисик ; вступ. сл., публ., комент. Елеонори Соловей // Відкритий архів : щорічник матеріалів та досліджень з історії модерної української культури / ред.-упоряд. Степан Захаркін. – Київ : Критика, 2004. – Т. 1. – С. 346-349.
145. Свідзінський Володимир // Розстріляне відродження: антологія 1917-1933 : поезія-проза-драма-есей / упоряд. Лавріненко Юрій. – 3-тє вид. – Київ : Смолоскип, 2004. – С. 189-207.

146. Сингаївський М. Небо з райдугою і громом [про В. Свідзінського] / М. Сингаївський // Українське слово. – 2004. – № 52. – С. 14.
147. Соловей Е. «Роботи і дні» поета // Свідзінський В. Твори : у 2 т. / В. Свідзінський ; упоряд., підгот. текстів, ст. та комент. Е. Соловей ; Укр. наук. ін-т Гарвард. ун-ту, Ін-т критики. – Київ : Критика, 2004. – Т. 1 : Поетичні твори. – С. 447-516. – (Відкритий архів. Нове українське письменство).
148. Соловей Е. *Habent sua fata libelli*. Прижиттєві поетичні книжки Володимира Свідзінського / Е. Соловей // На щедрий вечір : зб. на пошану Євгена Сверстюка / [упоряд. Михайлина Коцюбинська, Роман Корогодський]. – Луцьк : Терен, 2004. – С. 202-212, 216.
149. Соловей Е. *Habent sua fata libelli*. Прижиттєві поетичні книжки Володимира Свідзінського / Е. Соловей // Українська мова та література. – 2004. – № 25-28. – С. 76-79.
150. Будзей О. Володимир Свідзінський – архівіст / Олег Будзей // Подолянин. – 2005. – 23 груд., № 52. – С. 5. (*Серед тих, хто на початку 20-х рр. ХХ ст. ставив на ноги архівну справу в Кам'янці-Подільському, був і видатний український поет Володимир Свідзінський (1885-1941)*).
151. Володимир Свідзінський // Літературна Хмельниччина ХХ століття : хрестоматія / упоряд.

- Микола Федорович Федунець. – Хмельницький, 2005. – С. 32-33.
152. Горбатюк В. «... і в полум'я знову вернуся» : до 120-річчя Володимира Свідзинського – видатного українського поета, сина Поділля / Василь Горбатюк // Подільські вісті. – 2005. – 11 жовт., № 135. – С. 3.
153. Деркачова О. Мотив сонцепоклонництва у ліриці 20-х рр. ХХ ст. : на матеріалі текстів А. Казки, П. Тичини, В. Свідзинського / Ольга Деркачова // Дивослово. – 2005. – № 4. – С. 49-53.
154. Москалець К. Тихий модернізм Свідзинського / К. Москалець // Критика. – 2005. – № 7-8. – С. 26-28.
155. Плахотнік Н. Згорання як профітичний мотив у поезії Володимира Свідзинського / Н. Плахотнік // Київська старовина. – 2005. – № 2. – С. 125-132.
156. Плахотнік Н. П. Профетичні мотиви в українській поезії ХХ століття (В. Свідзінський, Є. Маланюк, Є. Плужник, В. Стус) : дис. ... канд. філол. наук : 10.01.01 / Плахотнік Наталія Петрівна. – Київ, 2005. – 205 с.
157. Пономаренко О. «Вірю в одвічне буття...» : у жовтні 2005 р. минуло 120 років від дня народження дивовижного поета-пантеїста Володимира Свідзінського / О. Пономаренко // Шлях перемоги. – 2005. – № 44. – С. 12.

158. Призабуті інтонації : [про В. Свідзінського] // Лазаренко В. І. Не вмере, не загине : мовознавчі студії. 6 портретів страдників за Україну / Валерій Іванович Лазаренко. – Вінниця : Книга-Вега, 2005. – С. 88-95.
159. Прісовський Є. Мотиви світової гармонії й дисгармонії в поезії Володимира Свідзинського / Євген Прісовський // Українське літературно-мистецьке відродження 20-х рр. ХХ ст.: питання стилю, проблематики, поетики, мови : зб. пр. наук. конф., 11-12 трав. 2005 р. / редкол. : В. Т. Поліщук (відп. ред.) [та ін.]. – Черкаси : Брама-Україна, 2005. – С. 111-116.
160. Соловей Е. Максиміліан Волошин і Володимир Свідзинський: спроба порівняльної студії / Е. Соловей // Літературна компаративістика / НАН України, Ін-т літ. ім. Т. Г. Шевченка. – Київ : Фоліант, 2005. – Вип. 1. – С. 327-337.
161. Соловей Е. Топіка дитинства у поезії Володимира Свідзінського / Е. Соловей // Сучасні літературознавчі студії / Київ. нац. лінгвіст. ун-т. – Київ : Вид. центр КНЛУ, 2005. – Вип. 2 : Дитина і світ: проблеми культурного діалогу. – С. 132-138.
162. Соснюк К. О. Поезія Володимира Свідзинського та Євангельський текст / К. О. Соснюк // Магістеріум / Нац. ун-т «Києво-Могилянська академія». – Київ, 2005. – Вип. 21. – С. 74–81. – (Магістерські програми).

163. Будзей О. Кам'янецькі адреси Володимира Свідзінського / Олег Будзей // Подолянин. – 2006. – 16 черв., № 24. – С. 6.
164. Будзей О. Свідзінський повернувся / Олег Будзей // Подолянин. – 2006. – 27 жовт., № 43. – С. 7.
165. Василевський М. Володимир Свідзінський повертається : до Кам'янця, України і світу / Михайло Василевський // День. – 2006. – 27 жовт., № 185. – С. 19.
166. Василевський М. Володимир Свідзінський повертається до Кам'янця, України і світу / Михайло Василевський // Подільські вісті. – 2006. – 7 листоп., № 155. – С. 3.
167. Володимир Свідзінський (1885-1941) : біобібліографічний покажчик / Ін-т л-ри ім. Т. Г. Шевченка НАН України, Харк. держ. наук. б-ка ім. В.Г.Короленка ; [уклад. : Н. І. Полянська]. – Київ : Наукова думка, 2006. – 53 с.
168. Дзюба І. «Засвітився сам од себе» : [про творчість В. Свідзинського] / Іван Дзюба // Срібний Птах : хрестоматія з української літератури : для 11 класу загальноосвітніх навчальних закладів / упоряд. : Григорій Семенюк, Микола Ткачук, Анатолій Гуляк. – Київ : Освіта, 2006. – Ч. І. – С. 69-71.
169. Лисенко І. Видимість і сутність. Спогади про Володимира Свідзінського / І. Лисенко // Літературна Україна. – 2006. – № 24. – С. 1, 7.

170. Матіяш Б. Мисленнєві координати мовчазного дискурсу поезії Володимира Свідзінського / Б. Матіяш // Молода нація. – 2006. – № 2. – С. 152-177.
171. Наукові праці Кам'янець-Подільського державного університету. Філологічні науки. – Кам'янець-Подільський : ПП Заріцький, 2006. – Вип. 13 : [матеріали конф. «Творчість В. Свідзінського: доба і контекст», 18-20 жовт. 2006 р.]. (Коцюбинська М. Х. *Перегук душ. Василь Стус про Володимира Свідзінського*, с. 91-92 ; Рарицький О. А. *Шлях до самособоюнаповнювання: В. Свідзінський у рецепції В. Стуса*, с. 105-110 ; Онікієнко І. М. *Образ мандрівного самотника у віршах В. Свідзінського та В. Стуса*, с. 117-123 ; Дубік О. М., Сохацька Є. І. *Другий Кам'янець-Подільський період у житті Володимира Свідзінського (1918–1925 рр.)*, с. 123-134 ; Ткачук П. Є. *Етнографічні студії Володимира Свідзінського*, с. 134-139 ; Прісовський Є. М. *Мотив любові як рушійної сили буття в поезії Володимира Свідзінського*, с. 147-151 ; Сподарець М. П. *Семантика міського простору в ліриці В. Свідзінського*, с. 152-160 ; Прокоф'єв І. П. *Модерністичні інтенції в поезії Володимира Свідзінського*, с. 160-166 ; Кремін'я Т. Д. *Сугестивність у ліриці Володимира Свідзінського*, с. 166-173 ; Петрова С. М. *Дохристиянські міфологеми у творчості В. Свідзінського*, с. 173-180 ; Насмінчук Г. Й. *Архетип вогню в поезії Володимира Свідзінського*, с. 180-184 ; Старова О. О. *Мотив метаморфози в поезії В. Свідзінського*, с. 184-189 ; Тимченко Н. В. *Мотив звіра у поетичному циклі В. Свідзінського «Балади»*, с. 198-195 ; Науменко Н. В. *«Земля красує rozmaїтим цвітом»: рослинна символіка у вільно віршованих творах збірки «Медобір»*, с. 195-201 ; Галган Н. М. *Особливість тропеїчної системи поетичних творів Володимира Свідзінського*, с. 202-205 ; Волковинський О. С. *Місце і*

значення епітета в архітектоніці балад В. Свідзінського, с. 205-214 ; Яблонська О. В. Художній паралелізм у поезії Володимира Свідзінського, с. 214-219 ; Тімофєєв А. В. Символіка блакитного-синього кольорів у поетичному світі образів В. Свідзінського, с. 219-225 ; Соловей Е. С. Поезія і духовний клімат доби (Р.-М. Рільке, О. Мандельштам, В. Свідзінський, Б.-І. Антонич), с. 226-231 ; Борзенко О. І. Поезія Володимира Свідзінського в аспекті ідейно-художніх пошуків українського модернізму, с. 231-236 ; Бровко О. О. Міфологізм лірики В. Свідзінського, с. 237-240 ; Донченко Л. О. Ерос і Танатос: таїна буття поета [В. Свідзінський], с. 241-244 ; Ямчук П. М. Християнсько-консервативне осмислення В. Свідзінським соціально-історичного дискурсу ХХ ст.: архетипно-міфологічний та філософський аспекти, с. 245-254 ; Ситько О. М. В. Свідзінський – автор перекладу поезії Овідія «Сонців палац», с. 254-259 ; Кудлей О. П. До питання романтичної міфотворчої концепції світу й образу поета в художній творчості Тараса Шевченка та Володимира Свідзінського, с. 260-263 ; Рубан Я. Г. Просторові та часові образи у поезії Володимира Свідзінського та Богдана-Ігоря Антонича, с. 263-270 ; Юрова І. Ю. І. Костецький та В. Свідзінський: два поета однієї доби, с. 270-278 ; Негодяєва С. А. Самотність як домінанта поетичного діалогу В. Свідзінського та Л. Талалая, с. 278-283 ; Лаврусевич Н. О. Постать Володимира Свідзінського на уроках літературного краєзнавства, с. 284-288 ; Хавкіна О. М. Параметризи як частина ідіостилю поезій Володимира Свідзінського, с. 289-295 ; Сметана І. І. Номінативні речення в синтаксичній організації поетичних текстів В. Свідзінського, с. 295-301 ; Яворська А. М. Емотивний компонент лексичного значення слова як засіб створення експресивності тексту (на матеріалі поетичних творів В. Свідзінського), с. 301-305 ; Марчук Л. М. Поняття норми в системі градації (на матеріалі текстів

В. Свідзінського), с. 305-314 ; Вербовий М. В. Повноголосі/неповноголосі форми в поетичному мовленні В. Свідзінського, с. 321-324 ; Свідрук О. О. Експресивність поетичної мови В. Свідзінського, с. 324-328 ; Попович А. С. Мовностилістичні особливості інтимної лірики Володимира Свідзінського, с. 328-331).

172. Соловей Е. Невпізнаний гість. Доля і спадщина Володимира Свідзінського / Елеонора Соловей ; НАН України, Інститут літератури ім. Т. Г. Шевченка. – Київ : Наукова думка, 2006. – 222 с.
173. Сохацька Є. Поет смутку і печалі : до 65-річчя трагічної загибелі Володимира Свідзинського / Євгенія Сохацька // Кам'янець-Подільський вісник. – 2006. – 27 жовт., № 43. – С. 9. (Талановитий поет, представник філософської лірики, митець європейського рівня).
174. Володимир Свідзинський // Дзюба І. З криниці літ : у 3 т. / Іван Дзюба. – Київ, 2007. – Т. 3 : Літературні портрети; Дніпровський меридіан; Зі спогадів. – С. 439-466.
175. Володимир Свідзинський // Історія української літератури ХХ століття : навчальний посібник / за ред. проф. Кузьменка В. І. – Київ : КСУ, 2007. – С. 78-87.
176. Кісельова Л. О. Про один загадковий вірш В. Свідзінського та контексти його розуміння / Л. О. Кісельова // Наукові записки НаУКМА. – 2007. – Т. 72 : Філологічні науки. – С. 33-38.

177. Кісельова Л. О. Семантична мова фольклорної традиції в поезії М.Клюєва та В.Свідзінського / Л. О. Кісельова // Магістеріум / Нац. ун-т «Києво-Могилянська академія». – Київ, 2007. – Вип. 29 : Літературознавчі студії. – С. 25-31. – (Магістерські програми).
178. Колотило Т. Казка «Кий» В.Свідзінського / Т. Колотило // Берегиня. – 2007. – № 1. – С. 33-36.
179. Коцюбинська М. Упізнаний нарешті гість [про В. Свідзінського] / М. Коцюбинська // Критика. – 2007. – № 5. – С. 22-25.
180. Матіяш Б. Сюжет для Свідзінського / Б. Матіяш // Критика. – 2007. – Ч. 5 (115). – С. 26-27.
181. Рарицький О. В. Свідзінський повернувся в Кам'янець: «пост-конференційні» зауваги / Олег Рарицький // Слово і час. – 2007. – № 1. – С. 92-93.
182. Сінченко О. Комунікативний та психофізіологічний ландшафт поезії Володимира Свідзінського / О. Сінченко // Наукові праці Кам'янець-Подільського державного університету. Філологічні науки / [редкол. : Ю. О. Маркітантов (відп. ред.) та ін.]. – Кам'янець-Подільський : Абетка-НОВА, 2007. – Вип. 14, т. 1. – С. 300-307.
183. Соколова В. Художня функція риторичних фігур у поезії В. Свідзінського / В. Соколова // Слово і час. – 2007. – № 11. – С. 13-18.

184. Соловей Е. Езопівська мова в поезії Володимира Свідзінського / Е. Соловей // Питання літературознавства : наук. зб. / Чернів. держ. ун-т ім. Федьковича. – Чернівці : Рута, 2007. – Вип. 73 : (присвяч. 60-річчю наук, діяльності проф. А. Р. Волкова). – С. 25-31.
185. Базилевський В. Внутрішній простір Свідзинського / В. Базилевський // Урок української. – 2008. – № 5-6. – С. 58-60.
186. Боровий В. Ми шукали до сонця броду / В. Боровий // Дніпро. – 2008. – № 7-8. – С. 137-139.
187. Володимир Свідзінський // Золоті рядки української поезії: Розстріляне Відродження. – Донецьк : ТОВ ВКФ «БАО», 2008. – С. 5.
188. Каменська І. В. Художньо-філософське осмислення теми проминальності в збірці В. Свідзінського «Вересень» / І. В. Каменська // Філологічні науки : зб. наук. пр. / Сумський держ. пед. ун-т ім. А. С. Макаренка. – Суми : СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2008. – С. 188-195.
189. Мацько В. Науково-художня версія Елеонори Соловей шляхів «Невпізнаного гостя» – Володимира Свідзінського / В. Мацько // Вітчизна. – 2008. – № 7-8. – С. 162-165.
190. Мужеловська Л. В. Мовностилістичні особливості поетичного мовлення Володимира Свідзінського / Л. В. Мужеловська // Наукові праці Кам'янець-Подільського державного

університету. Філологічні науки / [редкол. : Ю. О. Маркітантов (відп. ред.) та ін.]. – Кам'янець-Подільський : ПП Буйницький, 2008. – Вип. 17. – С. 163-165.

191. Наєнко М. Володимир Свідзинський: засвітився від себе й від Бога / М. Наєнко // Дивослово. – 2008. – № 11. – С. 51-54.
192. Сорочинська С. К. Урок-усний журнал «Який чудовний, повний світла...» світ лірики поетів-символістів. Володимир Свідзинський та Олександр Блок / С. К. Сорочинська // Вивчаємо українську мову та літературу. – 2008. – № 1. – С. 19-22.
193. Башманівський В. І. Тема зради крізь призму сприйняття М. Зерова та В. Свідзинського // Літературознавчі студії. – Житомир : ЖДУ, 2009. – Вип. 3. – С. 21-29.
194. Соловей Е. Гіркі рядки однієї долі. Донька поета Володимира Свідзинського: вижила, щоб зберегти творчу спадщину батька / Елеонора Соловей // Дзеркало тижня. – 2009. – 9 жовт., № 38. – С. 23.
195. Соловей Е. «Зберігати вічно...: до 1967 року» (про слідчу справу Володимира Свідзинського) / Е. Соловей // Слово і час. – 2009. – № 9. – С. 14-23.
196. Тимченко А. Чоловік із дитиною [про В. Свідзинського та його доньку Мирославу] / Антоніна Тимченко // Березіль. – 2009. – № 9-10. – С. 142-151.

197. Токмань Г. Поетична мариністика Володимира Свідзінського / Ганна Токмань // Слово і час. – 2009. – № 5. – С. 39-47.
198. Барчишина І. В. Епітет і макрообраз: корелятивні зв'язки (на матеріалі поетичних творів М. Волошина та В. Свідзінського) / І. В. Барчишина // Наукові праці Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Філологічні науки / [редкол. : Марчук Л. М. (відп. ред.) та ін.]. – Кам'янець-Подільський : Аксіома, 2010. – Вип. 23. – С. 3-7.
199. Белевцова С. О. Міфологема в українській поетичній моделі світу першої третини ХХ століття (на матеріалі творів В. Свідзінського і М. Драй-Хмари) : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук : 10.02.01 / Белевцова Світлана Олександрівна ; Харків. нац. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди. – Харків, 2010. – 24 с.
200. Белевцова С. О. Міфологема в українській поетичній моделі світу першої третини ХХ століття (на матеріалі творів В. Свідзінського і М. Драй-Хмари) : дис. ... канд. філолог. наук : 10.02.01 / Белевцова Світлана Олександрівна. – Харків, 2010. – 198 с.
201. Будзей О. Найпрекрасніша з квіток українського саду / Олег Будзей // Подолянин. – 2010. – 8 жовт. – С. 15.
202. Горбатюк В. «Там, на рідній межі...» : на Хмельниччині відбулися заходи, присвячені 125-річному ювілею

- Володимира Свідзінського / Василь Горбатюк // Літературна Україна. – 2010. – 10 листоп., № 41. – С. 7 : фото.
203. Гостинна Д. «Три радості у мене неодіймані: Самотність. Труд. Мовчання» : Володимир Свідзінський / Д. Гостинна // Подільські вісті. – 2010. – 5 листоп., № 168. – С. 3.
204. Елеонора Соловей: поезії Свідзінського давали духовну силу протистояти тоталітарній системі : [інтерв'ю] / записала Д. Гостинна // Подільські вісті. – 2010. – 24 груд., № 196. – С. 3.
(святкування ювілею В. Свідзінського у с. Моломолинці Хмельницького р-ну Хмельницької обл.).
205. Калашник О. Інфернальні візії в поезії В. Свідзінського і Г. Тракля // Питання літературознавства : наук. зб. – Чернівці, 2010. – Вип. 80. – С. 149-155.
206. Кісельова Л. О. Логодіця українського модернізму: Тичина, Свідзинський, Осьмачка / Л. О. Кісельова // Людина в часі: філософські аспекти української літератури ХХ-ХХІ ст. : колективна монографія. – Київ : Унів. вид-во «Пульсари», 2010. – С. 114-192.
207. Соловей Е. «Бути поетом...» : (до 125-х роковин від народження Володимира Свідзінського) / Е. Соловей // Дивослово. – 2010. – № 10. – С. 55-58.
208. Тимченко А. Ліричний цикл як об'єкт літературознавчого осмислення (на матеріалі художньої циклізації у творчості В. Свідзінського) / Антоніна Тимченко // Віршознавчі студії :

зб. наук. пр. конф. «Українське віршознавство XX – початку XXI століть. Здобутки і перспективи розвитку», 21 верес. 2009 р. / [упоряд. : Н. В. Костенко, Я. В. Ходаківська]. – Київ, 2010. – С. 193-204.

209. Тимченко А. О. Мотивна структура поезії Володимира Свідзінського : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук : 10.01.01 / Тимченко А. О. – Харків, 2010. – 19 с.
210. Токмань Г. Мотив смерті коханої людини в поезії Івана Франка, Лесі Українки, Володимира Свідзинського / Г. Токмань // Дивослово. – 2010. – № 9. – С. 29-37.
211. Барчишина І. Хіазматичні епітетні структури у віршах поетичних творів М. Волошина та В. Свідзінського // Studia Methodologica : наук. зб. / гол. ред. Р. Громяк. – Тернопіль : ТНПУ, 2011. – С. 197-201.
212. Белевцова С. О. Першостихія повітря в поетичному ідіостилі Володимира Свідзінського і Михайла Драй-Хмари / С. О. Белевцова // Лінгвістичні дослідження / Харків. нац. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди. – Харків, 2011. – Вип. 32. – С. 48-53.
213. Будзей О. ... де знав кожен камінчик [про Володимира Свідзінського 8.X.1885-18.X.1941] / О. Будзей // Подолянин. – 2011. – 21 жовт., № 42. – С. 3.

214. Гайдамашко В. Свідзінський : погляд крізь віки / В. Гайдамашко // Кам'янець-Подільський вісник. – 2011. – 21 жовт., № 43. – С. 5.
215. Горбатюк В. «Землі ласкавої куточок милий!» : дні В. Свідзінського на Хмельниччині / В. Горбатюк // Літературна Україна. – 2011. – 10 листоп. – С. 1, 15.
216. Горбатюк В. «Землі ласкавої куточок милий» : дні Володимира Свідзінського на Хмельниччині / Василь Горбатюк // Подільські вісті. – 2011. – 15 листоп., № 174-175. – С. 4.
217. Літературно-критичні матеріали [про В. Свідзінського] // Свідзінський В. Вибрані твори / Володимир Свідзінський ; упоряд. Елеонора Соловей. – Київ : Смолоскип, 2011. – С. 309-384 с. – (Серія «Розстріляне Відродження»).
218. Перевишко К. Тихе повернення Володимира Свідзінського / К. Перевишко // Літературна Україна. – 2011. – 3 листоп. – С. 15.
219. Соловей Е. Поет, якого ми могли втратити зовсім / Е. Соловей // Свідзінський В. Вибрані твори / Володимир Свідзінський ; упоряд. Елеонора Соловей. – Київ : Смолоскип, 2011. – С. 5-22. – (Серія «Розстріляне Відродження»).
220. Базилевський В. Володимир Свідзінський (1885-1941). Ловець невидимого і неможливого /

Володимир Базилевський // Слово Просвіти. – 2012. – 7-13 черв., № 23. – С. 8.

221. Белевцова С. О. Образи серця й душі як репрезентанти духовної сфери в поетичних моделях світу В. Свідзінського та М. Драй-Хмари / С. О. Белевцова // Лінгвістичні дослідження / Харків. нац. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди. – Харків, 2012. – Вип. 34. – С. 118-126.
222. Крижанівський С. Видимість і сутність / Степан Крижанівський // Українські письменники у спогадах сучасників. У 2 т. / упорядк., передм. та прим. І. Лисенка. – Київ : Комп'ютерпрес, 2012. – Т. 1. – С. 313-317.
223. Линтварева-Чикаленко О. Був поетом професійним / Оксана Линтварева-Чикаленко // Українські письменники у спогадах сучасників. У 2 т. / упорядк., передм. та прим. І. Лисенка. – Київ : Комп'ютерпрес, 2012. – Т. 1. – С. 305-308.
224. Пилинська-Чилінгарова О. Що згадалося про поета / Олена Пилинська-Чилінгарова // Українські письменники у спогадах сучасників. У 2 т. / упорядк., передм. та прим. І. Лисенка. – Київ : Комп'ютерпрес, 2012. – Т. 1. – С. 301-305.
225. Прокоф'єв І. П. Особливості імпресіонізму Володимира Свідзінського / І. П. Прокоф'єв // Наукові праці Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Філологічні науки / [редкол. : Л. В. Марчук

(відп. ред.) та ін.]. – Кам'янець-Подільський : Аксіома, 2012. – Вип. 31. – С. 334-336.

226. Савченко Л. Г. Образ дому в поетичній мові Володимира Свідзінського / Л. Г. Савченко // Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. – 2012. – № 1014. – Вип. 65. – С. 60-64. – (Серія : Філологія).
227. Свідзинська М. Спогади про батька / Мирослава Свідзинська // Українські письменники у спогадах сучасників. У 2 т. / упорядк., передм. та прим. І. Лисенка. – Київ : Комп'ютерпрес, 2012. – Т. 1. – С. 298-301.
228. Смолич Ю. Свідзинський / Юрій Смолич // Українські письменники у спогадах сучасників. У 2 т. / упорядк., передм. та прим. І. Лисенка. – Київ : Комп'ютерпрес, 2012. – Т. 1. – С. 308-312.
229. Соловей Е. Свідзінський Володимир / Е. Соловей // Енциклопедія історії України / редкол. : В. А. Смолій [та ін.] ; НАН України, Ін-т історії України. – Київ : Наук. думка, 2012. – Т. 9 : Прил.-С. – С. 473-474.
230. Токмань Г. Мотив смерті у збірці Володимира Свідзінського «Ліричні поезії» / Г. Токмань // Теоретична і дидактична філологія : зб. наук. праць. – Переяслав-Хмельницький : ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький держ. пед. ун-т ім. Григорія Сковороди», 2012. – Вип. 13. – С. 30-38.

231. Барчишина І. Енжамбеман як засіб емфатизації епітетних структур у поетичних творах М. Волошина та В. Свідзінського / І. Барчишина // Слово і час. – 2013. – № 2. – С. 60–67.
232. Вересневе повернення Свідзінського [про двотомник творів В. Свідзінського] // Мельників Р. Літературні 1920-ті. Постаті (Нариси, образки, етюди) / Ростислав Мельників. – Харків : Майдан, 2013. – С. 183-189.
233. Володимир Свідзінський // Історія української літератури: ХХ – поч. ХХІ ст. : навчальний посібник : у 3-х т. / за ред. В. І. Кузьменка. – Київ : Академвидав, 2013. – Т. 1. – С. 251-259. – (Альма-матер).
234. Горбатюк В. «В полум'ї був спервовіку. І в полум'я знову вернуся...» [відродження пам'яті поета В. Свідзінського на Вінниччині] / Василь Горбатюк // Літературна Україна. – 2013. – 10 жовт., № 39. – С. 15.
235. Горбатюк В. «Там, на рідній межі». Володимир Свідзінський: дитинство в Моломолинцях / В. Горбатюк // Слово і час. – 2013. – № 5. – С. 98-104.
236. Контекст для легенди [В. Свідзінський] // Мельників Р. Літературні 1920-ті. Постаті (Нариси, образки, етюди) / Ростислав Мельників. – Харків : Майдан, 2013. – С. 125-143.
237. Соловей Е. Поет «ненадивляного світу» / Елеонора Соловей // Літературна Україна. – 2013. – № 42. – С. 1, 8–9.

238. Сметана І. І. Засоби апеляції в поетичному доробку В. Свідзінського / І. І Сметана // Матеріали IV Міжнар. наук. конф. «Сучасна україністика : наукові парадигми мови, історії, філософії» : зб. ст. / за заг. ред. О. С. Черемської, О. М. Кузя. – Харків : Вид. Іванченко І. С., 2014. – С. 154-158.
239. Тимченко А. О. Неавторські цикли поезій В. Свідзінського / А. О. Тимченко // Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. – Харків, 2014. – № 1107. – С. 196-200. – (Серія : Філологія ; Вип. 70).
240. Бохан О. Полемічно сучасний поет : до 130-річчя від дня народження В. Свідзінського (1885–1941) / О. Бохан // Дати і події, 2015, друге півріччя : календар знамен. дат / Нац. парлам. б-ка України ; [уклад.: В. Кононенко (керівник проекту) та ін.]. – Київ, 2015. – № 2 (6). – С. 91-95.
241. Володимир Свідзінський: «На острові крутім камінний грамузд міста» // Ключ. – 2015. – 27 берез., № 12. – С. 6.
242. Горбатюк В. «Явись мені, коханий саде мій» / В. Горбатюк // Свідзінський В. «Там, на рідній межі...» / В. Свідзінський. – Хмельницький : Обласний літературний музей, 2015. – С. 3-16.
243. Кінь О. Володимир Свідзінський у спогадах Никифора Щербини: кілька тез про віднайдений рукопис 1947 року / Остап Кінь // Спадщина: літературне джерелознавство, текстологія / Ін-т літератури

- ім. Т. Г. Шевченка НАН України. – Київ : Laurus, 2015. – Т. X : Пам'яті Віктора Дудка. – С. 437-439.
244. Легенда, спалена живцем [Володимир Свідзінський] // Ключ. – 2015. – 9 жовт., № 40. – С. 6.
245. Соловей Е. «Самотність, труд, навчання» / Е. Соловей // Свідзінський В. Тай-зілля : збірка поезій / В. Свідзінський. – Кам'янець-Подільський, 2015. – С. 5-28.
246. Щербина Н. Поет нездоланного духу (Пам'яті В. Є. Свідзінського) / Никифор Щербина ; підгот. тексту та комент. Остапа Коня // Спадщина: літературне джерелознавство, текстологія / Ін-т літератури ім. Т. Г. Шевченка НАН України. – Київ : Laurus, 2015. – Т. X : Пам'яті Віктора Дудка. – С. 440-461.
247. Волковинська І. Емфатичність епітетних структур у поетичному тексті (на матеріалі поезій М. Волошина і В. Свідзінського) : монографія / І. В. Волковинська ; К-ПНУ ім. Івана Огієнка. – Кам'янець-Подільський : Рута, 2016. – 202 с.
248. Малюта І. В дорозі до Свідзинського / І. Малюта // Літературна Україна. – 2016. – 20 жовт. – С. 7, 15.
249. Малюта І. З іменем поета / І. Малюта // Культура і життя. – 2016. – 25 листоп. – С. 22.
250. Сметана І. І. Вербалізація екзистенційного мотиву смерті в поетичній картині світу В. Свідзінського: семантико-

синтаксичний аспект / І. І. Сметана // Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. – Харків, 2017. – Вип. 77. – С. 110-114. – (Серія «Філологія»).

251. Сметана І. І. Особливості мовного вираження мотиву самотності як концептуального складника художнього світу В. Свідзінського / І. І. Сметана // Український смисл : наук. зб. / за ред. І. С. Попової. – Дніпро : Ліра, 2017. – № 1. – С. 58-67.
252. Сметана І. І. Семантика й функції порівнянь у поетичній мові В. Свідзінського / І. І. Сметана // Матеріали V Міжнар. наук. конф. «Сучасна україністика : наукові парадигми мови, історії, філософії» : зб. ст. / за заг. ред. О. С. Черемської, О. М. Кузя. – Харків : Вид. Іванченко І. С., 2016. – С. 97-103.
253. Соловей Е. Невпізнаний гість. Доля і спадщина Володимира Свідзінського : монографія / Е. С. Соловей ; НАН України, Інститут літератури ім. Т. Г. Шевченка. – Київ : Наукова думка, 2016. – 239 с. : 12 вкл. л. фото.
254. Тимченко А. О. Харків Володимира Свідзінського : краєзнавчий аспект / Тимченко А. О. // Studia Slobozhanica : вісник. виставково-музейного центру / Харків. нац. техн. ун-т сіл. госп-ва ім. П. Василенка, Виставково-музейний центр. – Харків, 2016. – Вип. 2 : Матеріали міжнародної науково-методичної конференції «Слобожанський гуманітарій – 2015», 27 листоп. 2015 р. – С. 53-57.

255. Волинь філологічна: текст і контекст. Творчість Володимира Свідзінського : зб. наук. пр. – Луцьк : Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2017. – Вип. 24. – 217 с. (*Моклиця М. Непізнаний геній: поезія Володимира Свідзінського, с. 5-7 ; Богдан С. Звертання в поетичних текстах Володимира Свідзинського, с. 8-17 ; Бусел С. Гендерні параметри образного світу Володимира Свідзинського, с. 17-24 ; Громик Ю. Діалектні елементи в художніх текстах Володимира Свідзинського, с. 24-51 ; Гунчик І. Фольклорна магічно-сакральна стихія в поетичному світобаченні Володимира Свідзинського, с. 51-63 ; Данилюк Н. Архетипні мовні образи в поезії Володимира Свідзінського, с. 63-75 ; Жуйкова М. Слова і міфологеми в поетичному тексті Володимира Свідзинського, с. 75-84 ; Кицан О. Сонети Володимира Свідзінського, с. 84-93 ; Колошук Н. Володимир Свідзінський та Василь Стус у дзеркалі мемуаристики і сучасної критики, с. 93-109 ; Кравченко С. Сюрреалістичні параметри художнього світу Володимира Свідзинського, с. 109-122 ; Лавринович Л. «Зором мірю безмір'я...»: мотив часу в ліриці В. Свідзинського, с. 122-133 ; Левчук Т. Поетика повтору в поезії Володимира Свідзинського, с. 134-143 ; Мединська А. Концептуальна метафора в ліриці В. Свідзинського, с. 143-153 ; Моклиця М. Психоаналіз за методом поета Володимира Свідзинського, с. 154-170 ; Соколова В. Інтонаційна своєрідність поезії В. Свідзинського, с. 170-194 ; Яковенко Л. Акіосфера поезії Володимира Свідзинського, с. 194-204 ; Дубік О. Володимир Свідзинський: кам'янецькі сторінки життя (за архівними джерелами), с. 205-214).*
256. Колошук Н. Аналіз окремого поетичного тексту (на прикладі вірша В. Свідзінського «Невже ми не вийдем з мороку

книг?..») / Надія Колошук // Науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки. – 2017. – С 64-70. – (Серія : Філологічні науки. Літературознавство ; № 11-12 (360-361)).

257. Сметана І. І. Вербалізація екзистенційного мотиву смерті в поетичній картині світу В. Свідзінського: семантико-синтаксичний аспект / І. І. Сметана // Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. – 2017. – Вип. 77. – С. 110-114. – (Серія : «Філологія»).
258. Сметана І. І. Семантико-синтаксичні функції питальних речень у поетичному мовленні В. Свідзінського / І. І. Сметана // Science and Education a New Dimension. Philology. – Budapest, 2017. – Vol. 34, is. 124. – P. 69-71.
259. Незаймані слова : зб. ст. про творчість Володимира Свідзинського / [упоряд., вступ. ст. М. Жуйкової]. – Брустури : Discursus, 2018. – 130, [4] с. : іл.
260. Сметана І. І. Мовні засоби репрезентації рослинного світу в поезії В. Свідзінського / І. І. Сметана // Філологічні студії : наук. вісник Криворізького державного педагогічного університету : зб. наук. праць. – 2018. – Вип. 17. – С. 192-202.
261. Сметана І. І. Лексико-синтаксичні особливості поетичного мовлення В. Свідзинського : автореф. дис. на здобуття наук ступеня канд. філол. наук : 10.02.01 / Сметана Ірина Ігорівна ; Харків. нац. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди. – Харків, 2019. – 20 с.

262. Сметана І. І. Лексико-синтаксичні особливості поетичного мовлення В. Свідзінського : дис. ... канд. філолог. наук : 10.02.01 / Сметана Ірина Ігорівна. – Харків, 2019. – 216 с.
263. Сметана І. І. Художні образи пір року поезії В. Свідзінського: лексико-синтаксичний аспект / І. І. Сметана // Лінгвістичні дослідження : зб. наук. праць ХНПУ ім. Г. С. Сковороди. – 2019. – Вип. 50. – С. 210-218.
264. Будзей О. Велике кохання великого поета / Олег Будзей // Подолянин. – 2021. – 5 берез., № 10. – С. 6 ; 12 берез., № 11. – С. 6. (*про велике кохання, першу дружину видатного українського поета Володимира Свідзінського Зінаїду Йосипівну Свідзінську (уроджену Сулковську)*).
265. Зелененька І. Герметизм Володимира Свідзінського (у проекції від міста над Смотричем) / Ірина Зелененька, Ніна Поляруш // Іван Огієнко і сучасна наука та освіта : наук. зб. – Кам'янець-Подільський : КПНУ ім. Івана Огієнка, 2021. – Вип. 18. – С. 137-148. – (Серія філологічна).
266. Сметана І. В притаєних думках : мотивіка творчості Володимира Свідзінського : монографія / Сметана Ірина, Тимченко Антоніна. – Харків : Вид. Олександр Савчук, 2021. – 380 с.
267. Володимир Свідзінський // Розстріляне відродження. Куліш, Налепинська-Бойчук, Падалка, Підмогильний, Плужник, К. Поліщук, Свідзинський. – Харків : Фоліо, 2023. – С. 321-323.

268. Рарицький О. «Час усе ставить на місце»
[Володимир Свідзінський] / Олег Рарицький // Подолянин. –
2024. – 17 жовт., № 42. – С. 4.

Іменний покажчик⁴

Андрусяк І. (упоряд.) **19, 135**

Антонич Б.-І. **74, 106, 118, 171**

Арістофан **37**

Бабичев Ф. С. (ред.) **66**

Бажан М. П. (ред.) **50, 58**

Баженів Л. В. **85**

Базилевський В. **185, 220**

Барчишина І. (В.) **198, 211, 231**

Башманівський В. І. **193**

Белевцова С. О. **199, 200, 212, 221**

Блок Олександр **192**

Богдан С. **255**

Бондар-Терещенко І. **109, 110**

Борзенко О. І. **130, 171**

Боровий В. **80, (упоряд. 84), 186**

Бортняк А. **111**

Бохан О. **240**

Бровко О. О. **171**

⁴ Посилання даються на прізвища авторів, співавторів, укладачів та інших осіб наведених в бібліографічних записах бібліографічного покажчика праць

Бублейник Л. *(редкол.)* **141**

Будзей О. **150, 163, 164, 201, 213, 264**

Бусел С. **255**

Варавкіна З. Д. *(упоряд.)* **15**

Василевський М. **165, 166**

Василенко Н. **91**

Вербовий М. В. **171**

Веретенченко О. *(ред.-вид.)* **8, 41, 53, 54, 55**

Вікторова Г. **81**

Волков А. Р. **184**

Волковинська І. **247**

Волковинський О. С. **171**

Волошин М. (Максиміліан) **160, 198, 211, 231, 247**

Гай-Головко О. **57**

Гайдамашко В. **214**

Галган Н. М. **171**

Гесіод **38**

Гетьманець М. Ф. **58** *(ред. 97)*

Горбатюк В. **142, 152, 202, 215, 216, 234, 235, 242**

Гостинна Д. **203, 204**

Громик Ю. **255**

Громяк Р. *(ред.)* **211**

Гуляк Анатолій *(упоряд.)* **23, 168**

Гунчик І. **255**

Гюго В. **34**

Данилюк Н. **255**

Деркачова О. **153**

Дзюба І. **53, 65, 70, 90, 168, 174**

Добрушина Т. **132**

Донченко Л. О. **171**

Дончик В. Г. *(ред.)* **82, 89**

Драй-Хмара М. **199, 200, 212, 221**

Дубік О. (М.) **171, 255**

Дукина Н. М. **125**

Е. С. **133**

Жуйкова М. **255**, *(упоряд., вступ. ст. 259)*

Захаркін С. (Степан) **117**, *(ред.-упоряд. 144)*

Зборовець І. **92**

Зелененька І. **265**

Зеров М. **193**

Іванов І. **33**

Іванчук В. **134**

Казка А. **153**

Калашник О. **205**

Каменська І. В. **188**

Кернер Г. **118**

Килимник Олег *(упоряд.)* **51**

Кицан О. **255**

Кінь О. **243, 246**

Кісельова Л. О. **176, 177, 206**

Клеман М. К. *(вступ. ст.)* **35**

Клименко В. **143**

Клюєв М. **177**

Ковалів Ю. І. **112**

Коломієць В. *(авт. передм.)* **18**

Колотило Т. **178**

Колошук Н. **255, 256**

Корогодський Роман *(упоряд.)* **148**

Коротич В. **49**

Костенко Н. В. *(упоряд.)* **208**

Костецький І. **171**

Коцюбинська М. (М. Х.) (Михайлина) **72**, *(упоряд. 148)*, **171, 179**

Кравцев Богдан *(вибір, передм. й дов.)* **6, 44**

Кравців Б. *(упоряд. і прим.)* **8, 53, 54, 55**

Кравченко С. **255**

Кремінь Т. Д. **171**

Крижанівський С. **222**

Кубійович Володимир *(ред.)* **52**

Кудлей О. П. **171**

Кузь О. М. *(ред.)* **238, 252**

Кузьменко В. І. *(упоряд.)* **103**, *(ред.)* **175, 233**

Куліш **32, 267**

Курас І. Ф. *(редкол.)* **131**

Лавринович Л. **255**

Лавріненко Ю. (Юрій) **126**, *(упоряд.)* **145**

Лаврусевич Н. О. **171**

Лазаренко В. І. **158**

Левчук Т. **255**

Лейтес А. **39**

Лесьмян Болеслав **123, 132**

Линтварева-Чикаленко О. **119, 223**

Лисенко І. **169**, (упоряд., передм. та прим.) **222, 223, 224, 227, 228**

Маланюк Є. **156**

Малюта І. **248, 249**

Мандельштам О. **171**

Маркітантов Ю. О. (редкол.) **182, 190**

Марчук Л. В. (редкол.) **225**

Марчук Л. М. **171**, (редкол.) **198**

Матіяш Б. **170, 180**

Мацько В. **59, 73, 75, 189**

Медвідь В. **93**

Мединська А. **255**

Мельник В. **136**

Мельників Р. **127, 232, 236**

Мельников Р. **137**

Мисик В. **144**

Мишанич О. В. (упоряд. і відп. ред.) **116**

Мовчан Р. В. **112**

Мовчун А. І. (упоряд.) **15**

Моклиця М. **107, 255**

Москалець К. **154**

Мужеловська Л. В. **190**

Мусієнко О. Г. (упоряд.) **71**

Наєнко М. **191**

Назаренко Є. **94**

Налепинська-Бойчук **32, 267**

Насмінчук Г. Й. **171**

Науменко Н. В. **171**

Неборак В. **79**

Негодяєва С. А. **171**

Овідій **171**

Овчаренко О. **95**

Онацький Є. **47**

Онікієнко І. М. **171**

Осьмачка **206**

Падалка **32, 267**

Панченко В. Є. **112**

Пастухова А. С. **96**

Перевишко К. **218**

Петрова С. М. **171**

Петровський Олександр (упоряд.) **51**

Пилинська-Чилінгарова О. **61, 224**

Пилипенко С. (ред.) **39**

Підмогильний **32, 267**

Пічкур Д. **113**

Плахотнік Н. П. **155, 156**

Плужник **32, 156, 267**

Погребенник В. Ф. **104, 112**

Подолінний А. М. (упоряд. і заг. ред.) **120**

Поліщук В. Т. (редкол.) **159**

Поліщук К. **32, 267**

Поліщук О. Я. (редкол.) **128**

Полянська Н. І. (уклад.) **127, 129, 167**

Поляруш Ніна **265**

Пономаренко О. **157**

Попова І. С. (ред.) **251**

Попович А. С. **171**

Прісовський Є. (М.) **159, 171**

Прокоф'єв І. П. **171, 225**

Райс Е. **55**

Рарицький О. (А.) **171, 181, 268**

Рибалко О. **68**

Рильський Максим **19, 135**

Рільке Р.-М. **171**

Розмай О. **42**

Рубан Я. Г. **171**

Рудинська М. (пер.) **36**

Савченко Л. Г. **226**

Савченко Я. **40**

Салімонович Л. **108**

Сверстюк Євген **138**

Свідзинська М. (Мирослава) **227 196**

Свідзинський А. **138, 114**

Свідзінська Зінаїда Йосипівна **264**

Свідзінська-Ілляш З. **115**

Свідрук О. О. **171**

Сегеда Ю. **128**

Семенюк Григорій (упоряд.) **23, 168**

Сингаївський М. **146**

Сис Т. **67, 86**

Ситько О. М. **171**

Сінченко О. **182**

Славутич Я. (Яр) *(вступ. ст. 7), 77, 78*

Сметана І. І. **171, 238, 250, 251, 252, 257, 258, 260, 261, 262, 263, 266**

Смолич Ю. **228**

Смолій В. А. *(редкол.) 229*

Содомора Андрій *(ред.) 37*

Соколова В. **183, 255**

Соловей Е. (Елеонора) *(упоряд. 21, 26, 27, 29), 74, 87, 88, 98, 99, 106, 116, 121, 122, 123, 140, (вступ. сл., публ., комент. 144), 147, 148, 149, 160, 161, 171, 172, 184, 194, 195, 204, 207, (упоряд. 217), 219, 229, 237, 245, 253*

Сорочинська С. К. **192**

Соснюк К. О. **162**

Сохацька Є. І. **171, 173**

Сподарець М. П. **171**

Старова О. О. **171**

Степанов Ф. **76**

Стус В. **45, 72, 124, 156, 171, 255**

Талалай Л. **171**

Тимченко А. (О.) (Антоніна) **196, 208, 209, 239, 254, 266**

Тимченко Н. В. **171**

Тичина П. **153, 206**

Тімофєєв А. В. **171**

Ткачук Микола *(упоряд.)* **23, 168**

Ткачук П. Є. **171**

Токмань Г. **197, 210, 230**

Томенко М. В. **25**

Топольська Т. Н. **100**

Тракль Г. **205**

Тургенєв І. С. **35, 36**

Українка Леся **210**

Федоренко Є. *(упоряд.)* **90**

Федунець Микола Федорович *(упоряд.)* **22, 151**

Франко Іван **210**

Хавкіна О. М. **171**

Ходаківська Я. В. *(упоряд.)* **208**

Челінгарова Леся **25**

Черемська О. С. *(ред.)* **238, 252**

Чернишов А. **56, 62**

Черній М. Ф. *(упоряд.)* **15**

Чухліб В. В. *(ред.)* **103**

Шевченко Тарас **171**

Шевчук В. **63**

Шейніс Ю. П. *(худ.)*. **36**

Щербина Н. **43, 246**

Юрова І. Ю. **171**

Яблонська О. В. **171**

Яворська А. М. **171**

Яковенко Л. **255**

Ямчук П. М. **171**

Яременко В. (Василь) **64**, *(упоряд. 10, 16, 90), 101, 102, (упоряд. 124)*

Яшек М. **39**

Список використаних джерел

1. Бохан О. Полемічно сучасний поет : до 130-річчя від дня народження В. Свідзінського (1885–1941) / О. Бохан // Дати і події, 2015, друге півріччя : календар знамен. дат / Нац. парлам. б-ка України ; [уклад.: В. Кононенко (керівник проекту) та ін.]. – Київ, 2015. – № 2 (6). – С. 91-95.
2. Будзей О. Велике кохання великого поета / Олег Будзей // Подолянин. – 2021. – 12 берез., № 11. – С. 6.
3. Будзей О. Кам'янецькі адреси Володимира Свідзінського / Олег Будзей // Подолянин. – 2006. – 16 черв., № 24. – С. 6.
4. Будзей О. Свідзінський повернувся / Олег Будзей // Подолянин. – 2006. – 27 жовт., № 43. – С. 7.
5. Володимир Свідзінський. Український поет, перекладач. 08.10.1885 — 18.10.1941 // Чтиво : електрон. б-ка. – Режим доступу : https://chtyvo.org.ua/authors/svidzinskyi_volodymyr/ (дата звернення : 15.09.2025). – Назва з екрану.
6. Володимир Свідзінський // Літературна Хмельниччина ХХ століття : хрестоматія / упоряд. Микола Федорович Федунець. – Хмельницький, 2005. – С. 33.
7. Володимир Свідзінський: життя та творчість. – Режим доступу : <https://sites.google.com/site/yfhjkmcrfz/%D0%B2%D0%B8%D0%B4%D0%B0%D1%82%D0%BD%D1%96-%D0%BE%D1%81%D0%BE%D0%B1%D0%B8%D1%81%D1%82%D0%BE%D1%81%D1%82%D1%96->

[%D0%BC%D0%B0%D1%82%D0%B5%D1%80%D1%96%D0%B0%D0%BB%D0%B8-%D0%B4%D0%BE-%D0%BF%D0%B5%D0%B4%D1%87%D0%B8%D1%82%D0%B0%D0%BD%D1%8C/%D0%B2%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B4%D0%B8%D0%BC%D0%B8%D1%80-%D1%81%D0%B2%D1%96%D0%B4%D0%B7%D1%96%D0%BD%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B8%D0%B9-%D0%B6%D0%B8%D1%82%D1%82%D1%8F-%D1%82%D0%B0-%D1%82%D0%B2%D0%BE%D1%80%D1%87%D1%96%D1%81%D1%82%D1%8C](#) (дата звернення : 15.09.2025). – Назва з екрану.

8. Горбатюк В. «... і в полум'я знову вернуся» : до 120-річчя Володимира Свідзинського – видатного українського поета, сина Поділля / Василь Горбатюк // Подільські вісті. – 2005. – 11 жовт., № 135. – С. 3.
9. Дзюба І. «Засвітився сам од себе» / Іван Дзюба // Срібний Птах : хрестоматія з української літератури. – Київ : Освіта, 2006. – Ч. І. – С. 69-71.
10. Дубік О. Володимир Свідзинський: кам'янецькі сторінки життя (за архівними джерелами) // Волинь філологічна: текст і контекст. Творчість Володимира Свідзинського : зб. наук. пр. – Луцьк : Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2017. – Вип. 24. – С. 205-214.
11. Свідзинський А. «Я виноград відновлення у ніч несу» / Анатолій Свідзинський // Київ. – 2000. – № 11-12. – С. 108.

12. Свідзінський Володимир Юхимович // Вікіпедія : вільна енциклопедія. – Режим доступу : https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%A1%D0%B2%D1%96%D0%B4%D0%B7%D1%96%D0%BD%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B8%D0%B9_%D0%92%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B4%D0%B8%D0%BC%D0%B8%D1%80_%D0%AE%D1%85%D0%B8%D0%BC%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D1%87 (дата звернення : 15.09.2025). – Назва з екрану.
13. Сис Т. Спогад про поета / Тамара Сис // Кам'янець-Подільський вісник. – 1993. – 27 листоп., № 94. – С. 2.
14. Сохацька Є. Поет смутку і печалі : до 65-річчя трагічної загибелі Володимира Свідзинського / Євгенія Сохацька // Кам'янець-Подільський вісник. – 2006. – 27 жовт., № 43. – С. 9.

